

7 908.

F. 908

A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

NÉGYÉVFOLYAMÚ

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉS

NŐI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM

ÉRTESITŐJE

AZ 1927/28. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:

BALOG DÁVID

IGAZGATÓ.

Szerkesztőség
6796/1928

NAGYKANIZSA, 1928.
GUTENBERG-KÖNYVNYOMDA

~~5~~
~~276~~

F 908.

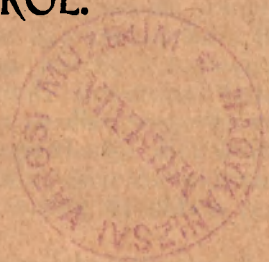
A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉG TŐL
FENNTARTOTT
NÉGYÉVFOLYAMÚ
FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA
ÉS
NŐI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM
ÉRTESITŐJE
AZ 1927/28. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:

BALOG DÁVID

IGAZGATÓ.

	NAGYKANIZSA, 1928.	
GUTENBERG-KÖNYVNYOMDA		

MAATKUNNAN KOKOUSKUNNAN

1880

1880

MAATKUNNAN KOKOUSKUNNAN

2

MAATKUNNAN KOKOUSKUNNAN

MAATKUNNAN KOKOUSKUNNAN

MAATKUNNAN KOKOUSKUNNAN

1880

MAATKUNNAN KOKOUSKUNNAN

1880

MAATKUNNAN KOKOUSKUNNAN

Dr. Villányi Henrik.

Az érdekes munkás, a kiváló tanférfit, aki 39 éven keresztül lankadatlan szorgalommal és kitartással, igazi rátermettséggel és alapos felkészültséggel szolgálta a magyar kereskedelmi szakoktatás ügyét, 1927 szeptember 1-én nyugalomba vonult. Búcsuzunk kell tehát, Isten hozzádot mondanunk annak a férfinak, aki életének legszebb, legtermékenyebb éveit, a nagykanizsai felső kereskedelmi iskola szolgálatában töltötte. A búcsu rendszerint fájó érzésekkel jár, jelen esetben azonban a válás perceit megkönnyíti az a tudat, hogy nyugdíjaztatása nem szakítja el iskolánktól, mert 29 éves eredményes tanári működése és a legnehezebb viszonyok között végzett 10 éves igazgatói tevékenysége maradandó emléket biztosítanak számára.

Dr. Villányi Henrik nem tartozott a szürke, sablonos tanárok sorába, mert nemcsak a szaktárgyait szerette és művelte, hanem uralta a kereskedelmi szakoktatásnak minden ágát. Magát állandóan továbbképezve nagy általános műveltséggel is rendelkezett, amelynek gazdag tárházából bőven juttatott a tanítványainak is, akiket nemcsak tanított, hanem nevelt, irányított és tanácsokkal is ellátott. Tanító, barát és szülő volt egy személyben. Ez a körülmény teszi érthetővé azt a tényt, hogy tanítványai mindig a legnagyobb tisztelettel emlékeznek meg róla és valóságos gyermeki szeretettel ragaszkodnak hozzá még akkor is, amikor hajójuk már régen az élet tengerén evez. Mint kereskedelmi iskolai tanár, kezét állandóan a közgazdasági élet ütőerén tartotta, megfigyelte annak lüktető változásait és tanítási, nevelési módszerét ezekhez alkalmazta. Az életből az életnek tanított és nevelt és ebben rejlett dr. Villányi Henriknek, mint tanárnak az igazi értéke.

Ilyen tanári mult után igazgatói tevékenysége sem lehetett meddő, sőt tehetsége, tudása e minőségében bontakozott ki a maga teljességében. Az iskola vezetését a világháború közepén, az 1916/17.-i tanév kezdetén vette át és folytatta az 1926/27.-i tanév végéig. Mennyi türelemre, hivatás és munkaszeretetre, mekkora önfegyelmélettségre és milyen munkabíró szervezetre volt szüksége ahhoz, hogy az intézetet e súlyos időkben minden megrázkódtatás nélkül vezesse. E nehéz idők számlájára írandó csupán, hogy igazgatói működése látható sikerekben nem volt gazdag, azonban neve az iskola történetének lapjain mégis meg lesz örökítve, mint hivatását szerető és az ifjúságért rajongó tanáré és lelkiismeretes, kötelességét buzgón teljesítő igazgatóé, akinek sikerült a nagykanizsai felső kereskedelmi iskola erkölcsi és szellemi tőkét átmenteni és megőrizni.

Dr. Villányi Henriknek az iskola és az igazgatói iroda volt az igazi világa, ennek levegőjében érezte magát legjobban, itt dolgozott és adminisztrált úgyszólván minden pihenés nélkül aktivitása utolsó pillanatáig. Az egész embert lekötő nagy iskolai elfoglaltsága mellett is szakított azonban magának időt, hogy az Isten adta tehetségét más téren is érvényesítse. Állandó munkatársa volt a »Kereskedelmi Szakoktatás«-nak, amelyben évek hosszú során át megjelent tanügyi cikkei tisztes nevet szereztek neki a város határain túl is.

A nagykanizsai izr. hitközség tanintézetének története és a száz éves nagykanizsai zsidótemplom c. munkái mellett, hogy a hitközség kultúreseményekben gazdag multjának értékes kútforrásai, egyben annak is beszédes bizonyítékai, hogy irójukban él a hitközség tradícióinak a tisztelete és lelkét igazi vallásos szellem hatja át. Az iskolán kívül való munkásságának azonban mégis a helyi sajtó a legkedvesebb tere. Ennek a hasábjain szolgálta sokáig, mint szerkesztő és szolgálja még ma is, mint állandó munkatárs szülővárosának Nagykanizsának, a köznek és polgártársainak az érdekeit. E munkássága szerezte meg számára polgártársainak tiszteletét és nagyrabecsülését.

Szinte természetes, hogy e sokoldalú, tartalmas és értékes munkásságát legfelsőbb helyen is méltányolták. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére, a kormányzó úr Ö Főméltósága Budapesten 1928. évi február hó 9. napján kelt legmagasabb elhatározásával megengedte, hogy dr. Villányi Henrik nagykanizsai izr. felső kereskedelmi iskolai igazgatónak nyugalomba vonulása alkalmából a kereskedelmi szakoktatás terén közel négy évtizeden át szerzett érdemeiért elismerése tudtul adassék.

A nagykanizsai felső kereskedelmi iskolát fenntartó izr. hitközség, amelynek iskolai szakosztálya dr. Villányi Henriket érdemeinek elismeréséül már 1927. szeptember havában tiszteletbeli tagjának megválasztotta, ezt az alkalmat akarta felhasználni, hogy nyugalomba vonult igazgatóját a tanári testület és a társadalom szélesebb rétegeinek bevonásával, méltó ünneplésben részesítse. Nagykanizsa városának a vezetősége is dr. Villányi Henrik érdemeinek megfelelő keretben akarta a legfelsőbb kitüntetést a mellére tűzni. A csendes és komoly munkának az embere azonban, akit működésében sohasem a hiúság, az elismerésnek a hajhászása, hanem a mély kötelességtudás és hivatásszeretet vezetett, az ünneplések elől kitért és azok ellen a leghatározottabban tiltakozott.

A kitüntetésnek a hivatalos átadása épen ezért a nyilvánosság teljes kizárásával megtartott rendkívüli városi tanácsülésen történt. Erre vezethető vissza az is, hogy az izr. hitközség csak egy házi ünnepség keretében, a március havi rendes közgyűlésen búcsuzott távozó igazgatójától. Működését és érdemeit a titkári jelentés a következőkben méltatta:

»Dr. Villányi Henrik több mint 40 éves tanári működés után mult év szeptember hó 1-ével nyugalomba vonult. Városunk szülötte ő, aki hitközségünk tradícióiban nevelkedett és az életbe kilépve e tradíciók megőrzésére, tovább plántálására szentelte élete munkásságát. Ha ezt a munkásságot elemeire akarjuk bontani, nem tudjuk az elemek melyikét illeti az elsőség. A felkészültséget, az alapos és sokoldalú tudást-e, mellyel tanári hivatása teljesítése érdekében magát állandóan továbbképezte; a nevelő hatás szempontjából oly elsőrendű fontossággal bíró példás kötelességteljesítését-e, avagy az ezen tulmenő társadalmi munkásságát a közügyek terén általában.

Amidőn tehát iskolai tevékenységétől elbúcsuzunk és igaz köszönetünk nyilvánítása mellett értékes működésének mai jegyzőkönyvünkben való megörökítését indítványozzuk, továbbra is kérjük az ő értékes munkásságát, hogy az a hitközség további fejlődésében tanulságul és buzdításul szolgáljon egyrészt, másrészt pedig hitközségi annaleseinek őrizetére bizva, méltó és maradandó emléke legyen az ő működésének.

Örömmel jelentjük, hogy dr. Villányi Henrik nyugalomba vonulása alkalmából legfelsőbb kormányzói elismerésben is részesült, melyhez szerencse kívánataink mellett őszinte szívből kívánjuk, hogy jól kiérdemelt pihenését sokáig jó erőben és egészségben, jogos önérzettel élvezhesse.»

Dr. Villányi Henrik mélyen meghatva a következő beszédben köszönte meg a hitközségnek a róla való megemlékezést és az ezzel járó megtiszteltetést:

»Életpályám méltó zárókövének tekintem a mai napot, melyen megjelenhettem az Önök közgyűlésén, hogy megköszönhessem azt a meleg üdvözlést,

amelyben a legfelsőbb elismeréssel való kitüntetés alkalmából engem részesíteni méltóztattak. Ez a kitüntetés annak a 40 éves működésnek szól, amelyet a tanügy és kultúra terén kifejtettem. Emellett szeretettel foglalkoztam a zsidó hitközség multjával is, mert erre a nevelés, a tradíció és a hála kötelezett. Ennek a templomnak árnyékában születtem. Ennek a templomnak árnyékában nevelkedtem és serdültem ifjává. A hitközség adott nekem alkalmat, hogy törekedjem és emelkedjem. A hitközség állított annak az intézetnek az élére, amelyet nagynevű nagyapám alapozott meg és vezetett élte végeig. S ha ma a legfelsőbb elismerés egy fénysugara engem is érintett, úgy ez a sugár visszafénylik a hitközség kulturális és hazafias intézményeire.

Én már öreg ember vagyok és öreg embernek nincsen programja, csak multja van. Ez a mult Önök előtt fel van tárva, az nyitott könyv, amelybe mindenki betekinthez. Hogy van-e abban valami maradandó érdem, azt bizzuk az idők teljére, az élő ember jellemképe a kortársak részéről mindig ingadozó bírálatnak van alávetve.

A jövőre nézve vannak meggyőződéseim: bizom a nagykanizsai izr. hitközség kultúrküldetésében, bizom a magyar zsidóság reneszánszában és bizom szeretett hazám feltámadásában.

Végül egy kívánságnak adok kifejezést. Hosszú életű szeretnék lenni. Ez okból arra kérem Önöket, tartsanak meg emlékezetükben. Mert csak az az ember tűnt el a föld kerekességéről, akit az élők már nem emlegetnek.«

A szívből fakadó őszinte szavak a jelenlevőkre igen nagy hatást gyakoroltak. A frenetikus taps, amely a beszéd nyomán felhangzott kétségtelenül bizonyította, hogy a hitközségnek minden egyes tagja nagybecsüli azt a munkát, amelyet dr. Villányi Henrik a köz javára egy emberöltőn át végzett. A közvéleménynek ez a minden előkészület nélkül való, spontán, de annál bensőségteljesebb megnyilatkozása, bizonyára jóleső érzés és felejthetetlen emlék a búcsuzó számára, de buzdításul szolgálhat mindenkinek, aki közpályán működik.

Munkáséletének végállomásán ez emlékből merítsen új erőt dr. Villányi Henrik ny. igazgató, hogy a jól megérdemelt nyugalmat jó egészségben még sokáig élvezhesse.

II.

S z é k f o g l a l ó .

Tartotta: Balog Dávid igazgató, az 1927. augusztus 27-iki tanári alakuló értekezleten.

Tisztelt Tanári Ertekezlet!

Kedves Kartársaim!

Szeretettel üdvözlöm a tanári kart, amidőn az 1927/28-i tanév megnyitása alkalmából a tantestületnek első ülésén elnökölök és hivatalosan is bejelentem, hogy az iskolánkat fenntartó nagykanizsai izr. hitközség iskolai szakosztálya folyó hó 17-én tartott ülésében az intézet végleges vezetésével megbízott. Amikor e reám nézve kitüntető megbízásért az iskolai szakosztálynak e helyen is köszönetet mondok, önkéntelenül ajkamra tolul a kérdés, vajjon a fenntartó részéről csekély személyemmel szemben megnyilvánult bizalomnak megtudok-e

felelni és az őszinte szándék és becsületes törekvés lelegendők-e annak a nagy és nehéz feladatnak a teljesítéséhez, amellyel gyenge erőmmel vállalkoztam akkor, amidőn az igazgatói megbízást elfogadtam. De e kérdés kapcsán felmerült kétségemet mindjárt el is oszlatja az a remény, hogy ami a cél eléréséhez szükséges szerény tehetségemből hiányzik, azt az ügy iránt való szeretettel, az ebből fakadó munkakedvvel és kitartással és t. kartársaimnak a támogatásával pótolni tudom majd és így mindnyájunknak a vállvetett munkájával mégis elérhetjük, hogy a nagykanizsai felső kereskedelmi iskola hivatásának és feladatának minden tekintetben megfeleljen. Ehhez a nemes, szép munkához kérem Isten áldását és a m. t. tanártársaimnak reám nézve igen nagyértékű támogatását.

Mélyen tisztelt Kartársaim! Bár minden részletre kiterjedő programomat ez alkalommal kifejtteni nem akarom, mert nézetem szerint a részletekre vonatkozó helyes vélemények hosszabb ideig tartó együttműködés folyamán alakulhatnak csak ki, mégis engedjék meg t. kartársaim, hogy néhány fontosabb, az iskola szempontjából életbevágó célkitűzésemet már most megismertessem.

Jól tudjuk mindnyájan, hogy minden középfokú iskola s így a mi iskolánk is két fontos feladatot végez, tanít és nevel. A tanítói tevékenység véleményem szerint ma munkánknak a könnyebb része. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 72.000/1920. sz. rendeletével kiadott új tanítástervünk és az ahhoz csatolt módszertani utasítások oly nagyszerű vezérfonalat adnak a tanár kezébe, amelyet ha az lelkiismeretesen követ, munkája meddő nem lehet. Tevékenységem e tekintetben tehát csak annak az ellenőrzésére szorítkozhatik, hogy az új szervezet rendelkezéseit végrehajtsuk-e és ha igen oly módon, hogy az iskolát közel hozzuk az élethez. Mert t. kartársaim a kereskedelmi iskola hivatásának csak akkor felel meg, ha kontaktusban marad az élettel, amelyet a tanárnak kell a tantervbe belevinni azáltal, hogy nemcsak megfigyeli, hanem fel is használja annak kaleidoszkópszerű változásait. Ha iskolánkat ebből a szempontból megvizsgáljuk, úgy bizonyos megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy e feladatának legalább is annyira megfelel, mint az ország kereskedelmi iskoláinak átlaga. E megállapításom azonban nem jelenti azt, hogy e tekintetben, valamint egyéb tanulmányi kérdésben is nagyobb eredmények elérésére ne törekedjünk. Nézetem szerint e cél elérhető oly módon, hogy a tanári testületben különben is nélkülözhetetlen összetartást és egyetértést megteremtjük és megszilárdítjuk, hogy ennek hatása alatt a tanári testület minden egyes tagja át legyen hatva attól a gondolattól, hogy iskolánk nivóját emelni kell és akkor meggyőződéseim szerint egyikünk sem riad vissza attól a többletmunkától sem, amelynek eredménye gyanánt a jelzett célt elérhetjük.

De ezt az összhangot és egyetértést létre kell hoznunk azért is, mert csak az egész tanári kar megfeszített munkájával teremthető meg az iskolának legfontosabb alappillére a rend és fegyelem. Igaz ugyan, hogy a szükséges rendnek és fegyelemnek iskolánkban bizonyos mértékben való hiánya nem elszigetelt jelenség ma, hanem nagyrészen arra a fegyelmezetlenségre vezethető vissza, amely a világháború és az azt követő romboló forradalmak következményeképpen közéletünknek számos terén még tapasztalható. De ezeknek az időknek a szomorú erkölcsi eredményeit egyszer már liquidálni kell és azt hiszem, hogy nem járok hamis nyomon, mikor azt a véleményemet hangoztatom, hogy ezt a munkát elsősorban az iskolában kell elvégezni, mert csak ha ez az iskolában sikerül, remélhető a közállapotoknak teljes megjavulása is. Fontos nemzeti feladatot is teljesítünk tehát, amikor az iskolai rend és fegyelem helyreállításán fáradozunk.

De szükség van erre azért is, mert teljes mértékben osztom azt a felfogást, hogy lelkiértékeket csak a rendnek és fegyelemnek a harmoniája teremthet. Csak ez alapon plántálhatjuk a fogékony ifju lelkekbe a vallásos szellemet és

érzést, amelyre a mai viszonyok között kicsinynek és nagynak egyaránt szüksége van, mert csak az e szellemtől áthatott lélek állhatja meg a helyét az életnek nehéz küzdelmei közepette, csak ez tud lelkesedni magasabb célokért és küzdeni magasabb ideálokért. Csak a fegyelmezett ifjúságba olthatjuk be az annyi megpróbáltatáson és szenvedésen átment hazánk iránt való és a legnagyobb áldozatra is hajlandó szeretetet, hogy annak melege megérlelje számunkra mindnyájunknak hő imádságát »Nagymagyarországot.«

De egyéb lelki tulajdonságok is csak a rendnek és fegyelemnek mindent megtermékenyítő záporával megöntözött talajából fakadhatnak. A fegyelem ugyanis önfegyelmezettségre tanít és ez az önfegyelmezettség lehetővé teszi majd, hogy a gondjainkra bizott ifjakat dolgoz, szorgalmas, takarékos polgárokká neveljük, hogy elbirják az életnek rájuk váró küzdelmeit és ne roskadjanak össze annak terhei alatt.

E cél érdekében a ma oly gyakran hangoztatott túlterhelés jelszavát nyomja el végre már az iskolában is a többtermelés követelése, hogy minden ifjunak vérévé válljon az a jelmondat, hogy a munka nemcsak nemesít, hanem a mai súlyos viszonyok között hazafias és emberi kötelesség is.

Igazgatói működésomban ezek az irányelvek fognak vezetni. A cél iskolánknak a felvirágoztatása, hogy régi, szép hírnevéhez ismét méltó legyen. Ehhez a fennkölt szellemű munkához kérem kedves tanártársaimnak a támogatását, amelyért cserébe nem ígérhetek mást, minthogy én is mindig a legnagyobb szeretettel fogom Önöket támogatni munkájukban és minden törekvésükben.

Iskolánknak a multjához hasonló jövőt kívánva, a mai értekezletünket megnyitom.

III.

Igazgatói jelentés az 1927/28.-i tanévről.

Az iskolaév megnyitása. A lefolyt iskolai évet a tanári kar alakuló értekezletével 1927. augusztus 29-én kezdtük meg. A javító-vizsgálatokat szeptember 9-én tartottuk meg. Javító-vizsgálatra jelentkezett 20 tanuló, nem felelt meg, tehát osztályismétlésre utasítottunk 3 tanulót. A július hóban megkezdett beiratásokat szeptember hó 12-én és 13-án folytattuk. Az első évfolyamba 50, a másodikba 40, a harmadikba 36, a negyedikbe 27, összesen 153 tanuló iratkozott be. A tanulók létszáma valamivel (5) kisebb volt, mint az előző tanévben. Az első évfolyamba a szabályszerű 40-es létszámon felül a tanulók felvételét a kir. főigazgatóság és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium engedélyezte.

A beírt tanulók közül évközben kimaradt az első évfolyamból 2, a második évfolyamból 1, a harmadik évfolyamból 1, összesen 4 tanuló és így a létszám az év végén 149 volt.

A rendes tanítást a nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 45.800/1927. V. számú rendelete értelmében az iskolaév ünnepi megnyitásával szeptember 14-én kezdtük meg és 1928. június 22-én fejeztük be.

Főigazgatói változás. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Kritza István kir. főigazgatót a felső kereskedelmi iskolai tanárképzőintézet gyakorló-irodájának a szervezésével bízta meg és ezért a felső kereskedelmi iskolák kir. főigazgatóságának a vezetése alól felmentette. Bár Kritza Istvánnak,

a kiváló szakembernek és a felső kereskedelmi iskolai tanárok lelkes barátjának a főigazgatóság éléről való távozása nagy veszteséget jelent mindnyájunkra, mégis megvigasztal bennünket az a tudat, hogy új munkakörében is a kereskedelmi szakoktatást szolgálja majd.

Kritza István felmentésével egyidejűleg a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr dr. Szakáll Zsigmond felső kereskedelmi iskolai tanárt, egyetemi magántanárt bízta meg a kir. főigazgatóság vezetésével. Az új főigazgató a tanári katedráról lépett a vezéri helyre, de tanári múltja és tudományos működése garancia arra, hogy nehéz hivatását elődei szellemében végzi majd.

Tanári testület. A tanári karban a f. tanévben lényeges változások történtek. Intézetünknek érdemekben gazdag igazgatója, dr. Villányi Henrik, akinek a működését vezető helyen ismertetjük, 1927. szeptember 1-én nyugalmába vonult. Munkásságát a tanári testület alakuló értekezletén is méltattuk és a nagykanizsai felső kereskedelmi iskola fejlesztése körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítettük. Helyére az iskolát fenntartó izr. hitközség iskolai szakosztálya 1927. augusztus 17-én tartott ülésében Balog Dávid helyettes igazgatót, felső kereskedelmi iskolai rendes tanárt választotta meg, akinek megválasztását a nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 63.845/1927. VI. sz. rendeletével jóváhagyta. Igazgató-helyettesnek az iskolai szakosztály Neufeld Simon rendes tanárt választotta meg.

Az igazgatói állás betöltése folytán felszabadult földrajzi óráknak az ellátása egy földrajz-történelem tanszéknek a rendszeresítését tette szükségessé. Az iskolafenntartónak erre irányuló indokolt kérelmére a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 44.700/1927. VI. sz. rendeletével az ötödik tanszéknek az említett módon való átszervezését megengedte. Az iskolai szakosztály méltányolva Surányi Gyula földrajz-történelemre képesített okleveles középiskolai, megbízott tanárnak e minőségében 4 éven át kifejtett ügybuzgóságát és eredményes működését, 1927. szeptember 21-én tartott ülésében őt e tanszékre rendes tanárnak megválasztotta. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr e választást 78.582/1926. VI. sz. rendeletével jóváhagyta. Surányi Gyula személyében intézetünk kötelességét lelkiismeretesen teljesítő, értékes tanerőt kapott, szívből üdvözljük tehát, mint iskolánknak a rendes tanárát.

A tanárok túlterhelésének elkerülése végett az iskolai szakosztály a mennyiségtani óráknak az I. és II. évfolyamban való ellátásával Vermes Aladár mennyiségtan- és természettanra képesített, ny. középiskolai tanárt bízta meg. Ugyanő kapott megbízást a gépírásnak a II. és IV. évfolyamban való tanítására is. A gépírási óráknak az ellátására azért kellett új erőről gondoskodnunk, mert Péterffy Mária, aki e tárgyat iskolánkban több éven át igen szép eredménnyel tanította, betegsége miatt iskolánktól megvált. Vermes kolléga még ma is vérbeli, hivatását szerető ügybuzgó tanár, azért szeretettel üdvözljük őt is iskolánk tanári testületében.

A tanításterv változása. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 68.000/1927. VI. sz. rendeletével a felső kereskedelmi iskolákban új tanítástervet léptetett életbe, amellyel a tanári testület a kir. főigazgatóságnak 2506/1927. sz. leirata értelmében az 1927. szeptember 27.-i rendkívüli tanári értekezleten foglalkozott. Az új tanításterv az egyes tárgyak kereteit megtartotta ugyan, de az anyag elrendezésében eszközölt kisebb módosításokkal mégis eléri azt, hogy az egyes évfolyamok heti óraszámra csökkent és így a tanulók túlterhelésén némileg enyhít. A kötelező tárgyak heti óraszámra ugyanis ekként az I. és II. évfolyamban 30-ra, a III. és IV. évfolyamban 32-re csökkent. Az új tanítástervben előforduló lényegesebb és pedagógiai szempontból csak helyeselhető változás az is, hogy a tárgykoncentrációt jobban kiterjeszti. A gyorsírásban való eredményt, amely ügyességben való jártasság a gyakor-

lati élet fontos követelménye, kétségtelenül erősen fokozza az, hogy e tárgyat a jövőben mind a négy évfolyamban tanítják majd.

Tekintettel arra, hogy az új tanításterv a f. tanévben csak az I. évfolyamban, míg a II., III. és IV. évfolyamra vonatkozó része csak az 1928/29—1930/31.-i iskolaévekben fokozatosan lép életbe, átmeneti intézkedésekre volt szükség e tanévben, de szükség lesz ilyenekre még három éven át. Természetes, hogy a gyakori tantervmódosításokkal kapcsolatos ez átmeneti intézkedések a tanítási eredményre kedvezőtlenül hatnak, mert a tanítás munkáját és folytonosságát zavarják, de vigasztal bennünket az a tudat, hogy tantervváltozás most már jó sokáig nem lesz.

Új rendtartás életbeléptetése. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 67.500/1927. VI. sz. rendelete fordulópontot jelent a felső kereskedelmi iskolák életében. A legfelsőbb tanügyi hatóság ugyanis e rendelettel léptette életbe a felső kereskedelmi iskoláknak új rendtartását. Nemcsak az iskolai adminisztrációnak a megkönnyítését és egyszerűsítését jelenti ez, mert ezzel az 1895-ben megjelent rendtartást kiegészítő és módosító rendeletek halmazának a nyilvántartása válik fölöslegessé, hanem az iskola belső életét és munkáját szabályozó intézkedéseivel lehetővé teszi a mindnyájunktól hön óhajtott békebeli iskolai fegyelemnek a megteremtését és a tanulmányi eredménynek a fokozását is. A kir. főigazgatóság 3.300/1927. sz. leiratával felhívta az igazgatóságot, hogy az új rendtartást folytatólagos rendkívüli tanári értekezleten egész terjedelmében olvassa fel, ami az 1927. november 6. és 7.-i értekezleten meg is történt.

A tantárgyak beosztása. Az egyes tárgyakat a tanárok képesítése és tudása szerint osztottuk be. Örömmel jelenthetjük, hogy iskolánkban majdnem minden tárgyat arra képesített tanár tanít, ami a tanulmányi eredményre természetesen jótékonyan hat.

A tanulmányi eredmény fokozása céljából a német nyelvet az I., II. és III. évfolyamban két csoportban tanítottuk s hogy ezen intenzív tanítási módszerrel sem tudjuk a német nyelvben azt az eredményt elérni, amelyet az életbe kikerülő ifjútól a gyakorlat megkíván, az a magas tancélra, a felső kereskedelmi iskolába beiratkozott tanulók hiányos előképzettségére — oly tanulókat is kapunk, akik a német betűket sem ismerik — és nyelvérzéküknek majdnem teljes hiányára vezethető vissza. Az említett körülmények között a nyelvtanítás a legbuzgóbb tanárt is igen nehéz probléma elé állítja.

E helyen említjük meg, hogy a szépírást az I. évfolyamban, a gépírást pedig a II. és IV. évfolyamban, mint rendkívüli tárgyakat tanítottuk. A szépírási órák alól utasításaink értelmében azok a tanulók, akiknek az írása megfelelő, felmenthetők ugyan, de az előírt íráspróbák eredménye oly elszomorító volt, hogy felmenteni senkit sem lehetett.

A gépírásra a második évfolyam majdnem valamennyi tanulója jelentkezett, akik ez ügyességet 3 csoportba beosztva tanulták. A gépírás gyakorlati fontosságára való tekintettel és ama megfontolásból kifolyólag, hogy a IV. évfolyam tanulója gyakorlat hiányában régen elfelejtette, amit e téren a II. évfolyamban elsajátított, a kir. főigazgatóság jóváhagyásával a IV. évfolyam tanulóit is felszólítottuk, hogy a gépírást mint rendkívüli tárgyat tanulják. A IV. évfolyam 27 tanulója közül azonban csak 9 jelentkezett, pedig tudniok kellene, hogy az életben való könnyebb elhelyezkedésnek a gépen való írás is egyik eszköze.

Tanulmányi állapot. A tanulmányi eredmény, amelynek a részletes statisztikáját más helyen mutatjuk ki, az elmúlt tanévben sem volt teljesen megfelelő. A haladás, amely e téren észlelhető, nincs arányban a megfeszített munkával, amelyet a cél érdekében kifejtünk. Ha ez országos jelenségnek az okait kutatjuk, azt elsősorban a szülőknek ama téves felfogására

vezethetjük vissza, amely iskolafajunkat deklasszifikálja és az úgynevezett könnyebb iskolatípusok közé sorolja. Csak így érthető meg az, hogy a gimnáziumban boldogulni nem tudó tanuló bennünket szerencsétlen, pedig a nálunk való érvényesülés semmivel sem könnyebb, mint a gimnáziumban, sőt véleményünk szerint nehezebb. Különösen nagyok a nehézségek az első évfolyamban, amikor a tanuló tanulmányi tekintetben is teljesen új környezetbe kerül, mert a tantárgyak nagyrésztének a szelleme is más, mint az eddig tanultaké. Nehéz feladatok hárulnak azonban a többi évfolyamok tanulóira is, mert az iskolánkat látogató gyenge tehetségű tanulók a nagy anyaghalmazzal csak úgy tudnak megbirkózni, ha erejüket megfeszítő módon dolgoznak. Bizonyos szomorúsággal állapítjuk meg azonban, hogy az úgynevezett mélyebb köteleességérzet tanulóinknak nagyrésznél még mindig hiányzik, bár a haladás e téren különösen a negyedik évfolyamban kétségtelen.

Ha a gyenge tanulmányi eredmény okait kutatjuk, lehetetlen, hogy a sporttal való foglalkozás kinövésére rá ne mutassunk. A sportnak testet és lelket edző és nemesítő hatását őszintén valljuk és elismerjük. Jól tudjuk azt is, hogy a testi erő fejlesztése és a sportban való jártasság nemzetvédelmi szempontból nagyon fontos. Az iskola, mint a nemzeti érdekeknek hivatott képviselője, gondoskodik is arról, hogy az ifjúság a torna és az ifjúsági sportkör keretében az előbb említett fontos célokat szolgálhassa, a test kultuszának hódolhasson és sportszenvédélyét kielégíthesse. Másirányú sporttevékenységre tehát egyetlen tanulónak sincs szüksége, mert ennek már az iskola látja kárát. Ez a felfogás tükröződik vissza új rendtartásunk ama intézkedéséből is, hogy oly tanuló, aki iskolai kötelezettségeinek meg nem felel, még az ifjúsági körökben, tehát a sportkörben való részvételtől is egyidőre vagy végleg eltiltható. Ez intézkedés lehetővé teszi tehát, hogy a sportnak a túlhajtásából származó hanyagságnak kellemetlen következményeitől tanulóinkat megóvhatjuk és így közvetve a tanulmányi eredményt fokozhatjuk, ezért szívből üdvözljük ezt.

Fegyelmi állapot. Örvendetes a haladás, amelyről e tekintetben beszámolhatunk. A fegyelem megszilárdítására irányuló céltudatos intézkedéseinknek tulajdonítható, hogy a tanulók magaviselete az egész év folyamán megfelelő volt. Nagyobb fegyelmi vétségek egyáltalában nem, sőt apróbb fegyelmi kihágások is csak ritkán fordultak elő. Az iskolai fegyelemnek kétségtelen bizonyítéka az is, hogy az évfolyamfőnökök a tanulókat lakásaikon történő látogatásaik alkalmával mindig otthon találták.

Az e téren elért eredményt azonban még fokozni akarjuk és önfegyelmezettségre, önmegtartóztatásra való neveléssel és szoktatással azt a még ma is létező anomáliát is megszüntetni, hogy a mai tanulóifjúság természetellenes koraérettsége folytán oly életigényeket támasszon, amelyenkről az ifjúság a háború előtt álmódni sem mert. Csak ha ezt a célt elértük, mondhatjuk majd azt, hogy iskolánkban a rend és fegyelem szilárd.

Egészségi állapot. Az intézet tanulóinak az egészségi állapota a lefolyt tanévben kielégítő volt. Járványos betegségek miatt a tanítás nem szünetelt. A mulasztások száma épen ezért a rendes keretek között mozgott. Feltűnő és iskolakerülésre valló mulasztások nem fordultak elő. A tanártestület tagjai között is csak kisebb, néhány napos megbetegedés történt. Hosszabb ideig tartó betegség miatt csak Gazdag Ferenc püspöki biztost, róm. kath. hitoktatót kellett helyettesíteni. Óráit betegségének ideje alatt 1927. szeptember 1-től 1928. január 1-ig Sélly Kálmán hitoktató látta el.

Az iskola egészségügyi viszonyait dr. Szabó István gyakorló orvos, az intézet egészségtan-tanára, ellenőrizte. Szemvizsgálatot dr. Goda Lipót városi t. főorvos tartott.

Vallásos és hazafias nevelés, iskolai ünnepek. A vallásos és hazafias szellem ápolására hagyományainkhoz híven nagy gondot fordítottunk. A tanári testület állandóan felügyelt arra, hogy a tanulók vallási kötelességeiket teljesítsék Tanáraik és hitoktatóik vezetésével résztvettek felekezeteik istentiszteletein és vallási gyakorlatain. A középiskolák zsidó vallású tanulóitól rendezett chanukka-ünnepen intézetünk növendékei közül Dénes Imre IV. évfolyamú tanuló szerepelt.

Az aradi vértanúk emlékét a f. tanévben nem ünnepelhettük a szokásos iskolai gyászünnep keretében. Október 6.-a ugyanis az izr. nagybőjt ünnepre esett, amely napon iskolánkban az előadás szünetelt. Surányi Gyula a történelem tanára azonban e napnak a jelentőségét óráin minden évfolyamban méltatta.

A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 80265/1927. VI. számú rendeletének megfelelően az 1927. november 5.-én rendezett iskolai ünnepen méltóképen hódoltunk Kossuth Lajos dicső emlékének.

December 10.-én valamennyi évfolyamban a limanovai csata évfordulójáról emlékeztünk meg.

Március 15.-én ifjúságunk a szokáshoz híven hazafias ünnepeket rendezett, amelyen Nagykanizsa városának a közönsége is résztvett. Az ünnep nemcsak a tanulóifjúság, hanem a megjelent vendégek hazafias érzésének az emelésére is nagyon alkalmas volt.

Május 20.-án az intézet ifjúsága a tanári testület vezetése mellett résztvett Nagykanizsa város tanácsának a háború hősi halottainak emlékére rendezett ünnepén.

Május 28.-án az évzáró tornavizsgálóval kapcsolatban majálist rendeztünk, amely mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben nagyon jól sikerült.

Május 29.-én a IV. évfolyam tanulóinak iskolai házi ünnep keretében búcsúztak el az intézettől és a tanári kartól. Az érettségiző tanulók érzelmeit Dénes Imre a IV. évfolyam növendéke tolmácsolta. Az intézet nevében az igazgató válaszott és a vallásos szellem, hazafias érzés ápolására, az iskola szeretetére buzdította az életbe kilépő növendékeket.

Tanári értekezletek. A rendtartásban előírt értekezleteken kívül három rendkívüli értekezletet is tartottunk. A rendes értekezleteken nemcsak a tanulók szorgalmának, előmenetelének, az iskolában és iskolán kívül való magaviseletüknek az ellenőrzésével, hanem módszertani és nevelési kérdésekkel, a hospitálásokon szerzett tapasztalatokkal is foglalkoztunk és megbeszéltük a tanulmányi eredmény fokozását és az iskolai fegyelmet a megszilárdítását célzó intézkedéseinket is.

A rendkívüli értekezleteken behatóan foglalkoztunk a felső kereskedelmi iskoláknak új tanítási tervével, rendtartásával és megvitattuk iskoláinknak az új fegyelmi szabályzatát. A kir. főigazgatóságtól már jóváhagyott fegyelmi szabályzatot a jövő tanévtől kezdve használandó »Ellenőrző-könyv«-ben kinyomatjuk és ily módon adjuk a szülők tudomására.

Szülői értekezletek. Az iskola és a szülői ház között fennálló kapcsolatnak a mélyítésére a f. tanévben is két szülői értekezletet tartottunk. Elméleti pedagógiai fejtegetések helyett praktikus kérdések felvetésével próbáltuk meg a gyakran sivár és egyhangú értekezletek tónusát megváltoztatni, a szülőknek eddig tanúsított passzivitását megtörni és ily módon elérni azt, hogy a szülői értekezletek az iskola és a tanulóifjúság érdekeit szolgálják. E megfontolás készített bennünket arra is, hogy az első értekezletet mindjárt a tanév elején, a másodikat pedig a II. félév kezdetén tarttuk meg.

Az október 9.-i első értekezleten az igazgató »A tanulóknak a magartatása az iskolában és az iskolán kívül« címen tartott előadást, amelyet élénk eszmecsere követett. A február 19.-i második értekezleten az igazgató az I.

félévi tanulmányi eredményt, az ennek javítására szolgáló eszközöket és az új rendtartásnak a tanulókat és a szülőket érintő részeit ismertette, Neufeld Simon tanár pedig «Az ifjúságunkat fenyegető veszedelmek» címen értekezett. A szülők a második értekezleten is nagy számban jelentek meg, az előadásokat élénk figyelemmel kísérték, de az előadásokhoz való hozzászólásra őket rábírní ezuttal nem lehetett.

Hivatalos látogatás. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 89.480/1927. VI. számú rendeletével dr. Schack Béla udvari tanácsost, ny. felső kereskedelmi iskolai kir. főigazgatót megbízta, hogy iskolánkban az idegen nyelvek, gyors-, gép- és szépírás, a levelezés és kereskedelmi ismereteknek a tanítását és tanulmányi eredményét figyelje meg. Dr. Schack Béla szakfelügyelői minőségben intézetünket 1928. június 14. és 15.-én meglátogatta. Dr. Schack Bélában nemcsak intézetünknek évek hosszú során át volt jóindulatú, legfőbb tanügyi vezetőjét, kir. főigazgatóját, hanem a ker. iskolai tanárságnak igazi jóakaróját, hanem a ker. szakoktatásnak egyik legkiválóbb művelőjét láttuk viszont, azért mint iskolánknak a szakfelügyelőjét is szeretettel üdvözlőtük körünkben.

Kötelező filmelőadások. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 78.883/1925. VI. számú rendelete szerint ez előadásokon minden tanuló megjeleni köteles. E rendelet folyamánként tanulói ifjúságunk a f. tanévben is 8 filmelőadáson vett részt. Az egyes előadásokat a szaktanároknak a bevezető ismertetése előzte meg és tette hasznosabbá. Bár a filmnek, mint oktató és nevelő eszköznek a fontosságát feltétlenül elismerjük, mégis sajnáljuk, hogy ezek az előadások a kereskedelmi iskola speciális céljait kevésbé szolgálják.

Ipartelepek látogatása, tanulmányi kirándulás. A kereskedelmi iskola igazi rendeltetésének csak akkor felelhet meg, ha növendékeinek, gyakorlati ismereteket is nyújt. Alkalmat kell tehát adnunk növendékeinknek, hogy a gyakorlati étellel megismerkedjenek és hogy abból már tanulmányaiknak az ideje alatt mennél többet lássanak. E megfontolás folyamánként tanulóink a szaktanár vezetése mellett a f. tanévben is meglátogatták a nagykanizsai ipartelepeket. Fogadják ez ipartelepek tulajdonosai és vezetői e helyen is hálás köszönetünket a barátságos fogadtatásért, amelyben bennünket részesítettek.

Az említett cél érdekében határoztuk el azt is, hogy a f. tanévben olaszországi tanulmányútat rendezünk. E tervünket a húsvéti vakációban végre is hajtottuk. Az intézet igazgatója, 2 tanár, 21 tanuló és 21 felnőtt vett részt e kirándulásunkon, amelyről részletesen külön fejezetben számolunk be. Ezért e helyen csak néhány a kirándulással kapcsolatos fontosabb tapasztalatainkról akarunk megemlékezni.

A felnőtteknek a csatlakozását két okból fogadtuk szívesen. Egyrésztől olcsóbbá tették a diákoknak a részvételt, de másrésztől az volt a meggyőződésünk, hogy a jelenlétük tanulóinkra csak jótékonyan hathat. Örömmel állapítjuk meg, hogy e feltevésünkben nem csalatkoztunk. Tanulóink az egész idő alatt udvariasan, úri fiukhoz illően viselkedtek és szolgálatkész magatartásuk a felnőtteknek az elismerését és dicséretét váltotta ki. Az említett okokból reméljük, hogy a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a felnőtteknek a kirándulásainkon való részvételét a jövőben is megengedi.

Jóleső örömmel állapítjuk meg azt is, hogy tanulmányútunk minden részében megfelelően elő volt készítve. Erre vezethető vissza, hogy programunkat az előre elkészített terv szerint, minden zavaró momentum nélkül le tudtuk bonyolítani és az aránylag rövid idő alatt nagyon sokat láttunk és tapasztaltunk. Köszönet illeti meg ezért Surányi Gyula és Neufeld Simon tanárokat, akik az előkészítés munkájában tevékeny részt vettek, továbbá Kornya Sándor Rómában élő debreceni ref. főgimnáziumi tanár urat, akinek szakszerű kalauzolása római tartózkodásunkat igazán hasznossá és élvezetessé tette. Köszönetet mondunk

az iskolánkat fenntartó izr. hitközség iskolai szakosztályának is, amely aldozat-készségével lehetővé tette, hogy két jó előmenetelű és szegénysorsú tanuló is résztvehetett e kiránduláson. Dicséret illeti meg azonban a II. évfolyan-tanulóit is, akik heti befizetésekkel olyan összeget gyűjtöttek össze, hogy egy osztálytársukat e kirándulásra elküldhették. Örömmel regisztrálom e tény-t, mint a kirándulásnak egyik nagy morális sikerét.

A kirándulásnak minden tekintetben sikerült volta arra ösztönöz bennün-
ket, hogy a megkezdett munkát folytassuk. Elhatároztuk tehát, hogy a jövő tanévben németországi tanulmányútra megyünk. Az út részletes tervét és költségeit a tanév elején ismertetjük majd.

Iskolatársak találkozója. Megható ünnepség színhelye volt pünkösöd vasárnapján iskolánknak a nagyterme. Azok a tanulók tértek e napon az iskola falai közé vissza, akik 25 és 10 évvel azelőtt hagyták el azokat. Az iskolában eltöltött évek az embernek a legszebb emlékei, azért gondol azokra még a meglett férfiu is szívesen vissza. Csak így érthető meg az, hogy a volt tanítványaink a mai rossz gazdasági viszonyok között is szeretettel ragaszkod-nak iskolánkhöz és szívesen összejönnek, hogy az iskola padjai között kötött barátságot megpecsételjék és megszilárdítsák. Az intézet nagytermében lefolyt ünnepségen a volt tanítványokat Balog Dávid igazgató és dr. Villányi Henrik ny. igazgató üdvözölte. A találkozón megjelentek nevében Rotter Andor, Eichner Árpád és Kleinfeld József szeretettel és hálával emlékeztek meg tanáraikról és az iskoláról, amelyben gyermekkori álmaikat szőtték és életüknek a legszebb éveit töltötték el. Kegyelettel adóztak a háborúban elesett és elhunyt osztálytársaik emlékének is. Majd megkoszorúzták az intézet falában elhelyezett «hősök emléktábláját» és volt társaiknak a temetőben lévő sírjait is.

Az 1903-ban érettségizettek közül a találkozón megjelentek: Augenfeld Sándor, kereskedő Wien; Balázs Ernő, délivasúti főintéző Szombathely; Frank Gyula, kereskedő, gyáros Kiskorpád; Graszanovics Ottó, főjegyző Ukk; Hajdu Zsigmond, tőzsdebizományos Budapest; Kondor Hugó, cégvezető Budapest; Kovács Antal, kereskedő Budapest; Kengyel István, ny. postafőtiszt Nagykanizsa; Miklós Gyula, bankigazgató Nagykanizsa; Rotter Andor, kereskedő, gyáros Nagyatád; Vermes Géza, igazgató Nagykanizsa és Vidor Ernő helyettes igazgató Budapest.

Az 1918-ban érettségizettek közül pedig jelen voltak: Balaton Dénes, magántisztviselő Budapest; Bartha Pál, magántisztviselő Szeged; Babics Imre, mészáros Nagykanizsa; Beke József, főhadnagy Budapest; Dobó István, magán-tisztviselő Budapest; Fischer József, adóhivatali ellenőr Perlak; Dr. Gábor Imre, ügyvédjelölt Budapest; Eichner Árpád, banktisztviselő Nagykanizsa; Erős Ferenc, állampénztári tisztviselő Nagykanizsa; Hetesi János, városi számtiszt Nagykanizsa; Kremsier Dezső, dv. főtisztviselő Budapest; Kleinfeld József, gyári főtisztviselő Budapest; Knorzer György, banktisztviselő Nagykanizsa; Magyar József, vámtiszt Nagykanizsa; Maschankzer László, magántisztviselő Nagykanizsa; Müller Ernő, d. v. főtisztviselő Barcs; Müller Imre, magántisztviselő Nagykanizsa; Oláh Ferenc, vasuti főtiszt Balatonszentgyörgy; Petrics János, mészáros Nagykanizsa; Pósa József, rendőrségi tisztviselő Nagykanizsa; Skrivalics János, cipész Nagykanizsa; Stern Jenő, bőrkereskedő Nagykanizsa; Weiszfeld Ferenc, fényképész Nagykanizsa és Weiszfeld Jenő, magántisztviselő Budapest.

Csapii Sommer Ignác.

E jelentésünk lezárásakor kaptuk a szomorú hírt, hogy az iskolánkat fenntartó izr. hitközség-nek több éven át volt elnöke, csapii Sommer Ignác 1928. június 6-án elhunyt. Életének delén, munkaerejének teljes birtokában érte a kitüntetés, amikor fele-kezetének osztatlan bizalma a világháború harmadik évében hitközségének élére állította. Csendes, munkás egyénisége nem kereste e kitüntetést, de az

egyhangúan megnyilatkozott bizalom elől kitérnie nem lehetett. Nehéz viszonyok között vette át az ügyeknek a vezetését, de tehetségét, tudását, a hitközség iránt való szeretetét, annak intézményeihez való ragaszkodását a háborút követő romboló forradalmak tették igazán próbára. Körültekintő, tapintatos, de amellett önérzetes és sokszor erélyes fellépésének sikerült ez intézményeket, így az iskolánkat is fenyegető veszélyeket elhárítani és azokat csorbitatlanul átmenteni és betegsége folytán bekövetkező lemondásakor utódjának átadni. Az elnöki tisztségről való lemondással azonban nem szakadtak el a szálak, amelyek a megboldogultat iskolánkhöz fűzték. Szeretettel párosult érdeklődéssel kísérte iskolánk minden ügyét továbbra is, annak lelkes híve, a tanári karnak őszinte jóakarója maradt úgyszólván élete utolsó pillanatáig. Munkás életének emlékét hálás szívvel és kegyelettel megőrizzük.

IV.

Felettes hatóságok.

Az iskolánk felett való felügyeletet elsőfokon dr. Szakáll Zsigmond kir. főigazgató gyakorolja. A másodfokú felügyeletet a vallás- és közoktatásügyi minisztérium VI. ügyosztálya intézi. Az ügyosztály vezetője: dr. Tóth István.

Intézetünk fenntartója a nagykanizsai izr. hitközség, amely az iskola ügyeinek az intézésével az iskolai szakosztályt bizta meg.

Az iskolai szakosztály tagjai:

Elnök: Ötvös Emil, ny. állampénztári főigazgató.

Helyettes elnök: Dr. Goda Lipót, városi tiszti orvos.

Jegyző: Fábíán Miksa, hitközségi titkár.

Előadók: Balog Dávid, felső kereskedelmi iskolai igazgató.

Halász Jenő, elemi iskolai igazgató.

A tantestület képviselője: Domány Ármin, felső ker. isk.-i tanár.

Az elemi iskolai tantestület képviselője: Havas Rezső, el. isk.-i tanító.

Tagok:

Ádám Róbert, nagykereskedő és gyáros,

Breuer Izidor, földbirtokos.

Bún Samu, kir. tanácsos, ny. igazgató.

Dr. Bród Tivadar, ügyvéd, az izr. hitközség elnöke.

Dr. Fried Odön, ügyvéd.

Grünfeld Miksa, gyáros.

Dr. Halphen Jenő, ügyvéd.

Kaszter Miksa, nagykereskedő.

Dr. Kahán Imre, ny. ezredes-orvos.

Dr. Kertész Lipót, városi állatorvos.

Kleinfeld Ignác, takarékpénztári igazgató.

Löwenstein Emil, nagybérelő.

Dr. Ollop Mór, ügyvéd.

Dr. Rapoch Aladár, ügyvéd.

Rosenfeld József, az izr. hitközség alelnöke.

Dr. Rotschild Jakab, ügyvéd, v. hitközségi elnök.

Rosenberg Oszkár, bankigazgató.

Dr. Weisz Lajos, ügyvéd.

Dr. Villányi Henrik, ny. felső keresk. iskolai igazgató.

Dr. Winkler Ernő, főrabbi.

Tanári testület:

Balog Dávid, igazgató, felső kereskedelmi iskolákra képesített tanár. A segítőegyesület elnöke, az árúismeret-vegytani szertár őre. Tanította az árúismeretet a II., III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak száma 6. Működik ez intézetnél 26 év óta.

Abádi Imre felső kereskedelmi iskolákra képesített, megbízott tanár. A sportkör pénztárosa. Tanította a német nyelvet az I. II., a kereskedelmi ismereteket az I. II., a magyar ker. levelezést a III., a könyvvitelt és gyakorló irodát a II., III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak száma 23. Működik ez intézetnél 3 év óta.

Domány Ármin középiskolákra képesített, rendes tanár. A III. évfolyamnak a főnöke, az ifjusági könyvtár őre, az önképzőkör vezetője. Tanította a német nyelvet az I. III., a magyar nyelvet és irodalmat mind a négy évfolyamban. Heti óráinak száma 20. Működési éveinek száma 31, ez intézetnél 29.

Krámer Lajos polgári iskolára képesített, ny. elemi isk. tanító, okleveles gyorsíró, óraadó tanár. Tanította a gyorsírást az I., II. és III. évfolyamban, Heti óráinak száma 4. Működik az intézetnél 10 év óta.

Marosi Géza felsőkereskedelmi iskolákra képesített, rendes tanár. A IV. évfolyamnak a főnöke, a természettani szertár és a tanári könyvtár őre, a segítőegyesület pénztárosa. Tanította a természettant az I. II., a mennyiség-tant és politikai számtant a III. IV., a kereskedelmi számtant mind a négy évfolyamban. Heti óráinak száma 21. Működési éveinek a száma 11, ez intézetnél 6.

Neufeld Simon igazgató helyettes, középiskolákra képesített, rendes tanár. A II. évfolyam főnöke, a tanári értekezlet jegyzője, a segítőegyesület ellenőre. Tanította a német nyelvet a II., III. és IV. évfolyamban, a francia nyelvet a II., III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak száma 20. Működik ez intézetnél 8 év óta.

Niessner Viktor katonai torna- és vivőmester, levante főoktató, óraadó tanár. A sportkör vezető tanára. Tanította a testgyakorlást mind a négy évfolyamban. Heti óráinak a száma 8. Működik ez intézetnél 7 év óta.

Dr. Rosenberg Mór köz- és váltó ügyvéd, óraadó tanár. Tanította a jogi ismereteket és közgazdaságtant a III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak száma 8. Működik ez intézetnél 35 év óta.

Surányi Gyula. középiskolákra képesített, rendes tanár. Az I. évfolyam főnöke, a földrajz-történelmi szertár őre, az énekkar vezetője. Tanította a földrajzot és történelmet mind a négy évfolyamban. Heti óráinak száma 20. Működési éveinek a száma 28, ez intézetnél 5.

Dr. Szabó István iskolaorvos, kép. tiszti orvos, a kerületi munkásbiztosító pénztár rendelő orvosa. Tanította az egészségtant mind a négy évfolyamban. Működik ez intézetnél 4 év óta.

Vermes Aladár, középiskolákra képesített, óraadó tanár. Tanította a mennyiség-tant az I., II. évfolyamban, a gépírást a II. és IV. évfolyamban. Heti óráinak száma 9. Működik az intézetnél 1 év óta.

Hitoktatók:

Ardai Simon, ny. elemi iskolai tanító. Tanította az izr. hittant az I., II. és III. évfolyamban. Heti óráinak a száma 6. Működik ez intézetnél 5 év óta.

Gazdag Ferenc, világi pap, püspöki biztos. Tanította a róm. kath. hittant mind a négy évfolyamban. Heti óráinak száma 8. Működik ez intézetnél 6 év óta.

Horváth Olivér, ág. ev. lelkész. Tanította az ág. ev. hittant mind a négy évfolyamban. Heti óráinak a száma 8. Működik ez intézetnél 8 év óta.

Kádár Lajos, ref. lelkész. Tanította a ref. hittant mind a négy évfolyamban. Heti óráinak száma 8. Működik ez intézetnél 19 év óta.

Dr. Winkler Ernő, főrabbi. Tanította az izr. hittant a IV. évfolyamban. Heti óráinak száma 2. Működik ez intézetnél 8 év óta.

Házmaster és iskolaszolga: Franciscs Zsigmond.

V.

A tantestület társadalmi és irodalmi munkássága.

A tanártestület tagjainak a munkásságát az iskola és a létfenntartásért folytatott küzdelem erősen lekötötte ugyan, de mégis szakítottak maguknak időt arra is, hogy szűkebb keretekben bár, társadalmi és irodalmi tevékenységet is kifejtsenek. Nemcsak mint tagok támogatták az e célokat szolgáló országos és nagykanizsai egyesületeket, hanem a helybeliek működésében részt is vettek. Így Balog Dávid igazgató a nagykanizsai kaszinó titkári, Neufeld Simon pedig a könyvtárosi teendőit látta el. Surányi Gyula, mint a nagykanizsai irodalmi és művészeti kör társelnöke tevékenykedett. Még nagyobb érdemeket szerzett azonban, mint a körnek a közkedvelt előadója, mert előadásai a hazafias érzés ápolására és a nagy magyar gondolatnak az ébrentartására nagyon alkalmasak voltak. Ugyancsak ez egyesületben tartott gazdasági tárgyú előadásokat Marosi Géza tanár is.

VI.

A végzett tanítási anyag rövid áttekintése.

I. évfolyam.

Hittan: róm. kath.: Kath. keresztény hittan. Alapvető és ágazatos hittan. A hit, szentségek és szentelmények.

ág. h. ev.: Biblia-ismertetés.

ref.: Egyháztörténelem.

izr.: A második zsidó birodalom alakulása. A görög uralom. A római uralom. A babiloni iskolák. A zsidóság gazdasági, társadalmi helyzete és szellemi élete az európai középkorban. Ünnepek és szertartások. Egyes imák fordítása.

Magyar nyelv: Helyesírás, fogalmazás, alak és mondat. A prózai írásművek elmélete. A leíró, a történeti, az értekező, a szónoki próza, a levél és szépprózai leírás és elbeszélés. Költemények és prózai részletek könyv nélkül.

Történelem: Az ókor és középkor politikai, szellemi és anyagi művelődés története. Az újkor találmányai: a tudományok és művészetek újjászületése. A felfedezések és a gazdasági újjászületés.

Földrajz: A gazdasági földrajz fogalma. Térképismeret és térbeli ábrázolás. A földgömb. A szárazföldek és tengerek megoszlása. A felszínalakulatok gazdasági jelentősége. Levegő, éghajlat, termelés. Az ember mint gazdálkodó alany. Ázsia, Afrika és Ausztrália gazdasági földrajza. Térképek és grafikonok készítése.

Természettan: Szilárd, cseppfolyós és gáznemű testek mechanikája. Hőtan. Hangtan. Fénytan. Mágnesség és elektromosság.

Mennyiségtan: A négy alpművelet és a hatványozás. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Aránypár. Elsőfokú függvény. Elsőfokú kétismeretlenű egyenletrendszer. Négyzetgyökvonás és másodfokú egyenlet. Planimetria és területszámítás. Grafikus ábrázolás vonalakkal és területekkel.

Kereskedelmi számtan: Alpműveletek gyakorlása. Mértékek és pénzek. Hármasszabály, olaszgyakorlat, láncszabály, arányos osztás, keverés. Százalékszámítás. Kamatszámítás. Leszámítolás. Takarékbetétek kamata. Középlejárat.

Kereskedelmi ismeretek: A gazdasági alapfogalmak. A kereskedelem és személyei. A kereskedelem tárgyai és eszközei. Az árúforgalom. A bankforgalom. Kereskedelmi érdekképviseletek. Adók, illetékek, vám.

Német nyelv: Elbeszélések, leírások, kereskedelmi tárgyú olvasmányok. Beszédgyakorlatok. Fordítások magyarból németre. Prózai darabok és versek könyv nélkül. Nyelvtanból az alaktan és egyszerű mondat. Helyesírás, tollbamondás.

Gyorsírás: Fogalmazási gyorsírás. Magánhangzók és mássalhangzók betűjelei, magánhangzók jelképes jelölése. Egyszerűsítések, magánhangzók és mássalhangzók torlódása, összetett betűjelek, rag és képzőrövidítések. Idegen szavak.

Testgyakorlás: Rend és lábgyakorlatok. Egyensúlygyakorlatok. Játékok. Atlétika: futás, ugrás, súlydobás stb.

Egészségtan: Anatómiai és élettani ismeretek az emberről. Mozgás, lélegzés, vérkeringés, emésztőrendszer, idegrendszer, érzékszervek. A levegő, talaj, víz, lakás, fűtés, világítás és szellőzés egészségtana. A táplálkozás és szabályai. Az utca, a hivatal, a gyár, az iparok és ruházatkodás egészségtana.

Szépírás: A magyar és német folyóírás. Rondírás.

II évfolyam.

Hittan: róm. kath.: Kath. keresztény erkölcstan.

ág. h. ev.: Biblia-ismertetés.

ref.: Egyháztörténelem.

izr.: A mór és keresztény uralom. A spanyol és portugál zsidók elhelyezkedése Európa különböző államaiban. A kabbala hatása és terjedése. Messianikus mozgalmak. Mendelssohn Mózes és az egyenjogosításra irányuló törekvések. Ünnepek és szertartások. Egyes imák fordítása.

Magyar nyelv: A magyar irodalom költői remekműveinek ismertetése olvasmányok alapján. Elbeszélőköltészet, népdalköltészet, drámai műfajok. Verstan ismeretek. Versek és prózai darabok könyv nélkül. A stílus, — alak- és mondattan ismételése.

Történelem: A hitújítás és ellenreformáció kora. Az önkényuralom és állami élet kifejlődése. A felvilágosodott önkényuralom kora. A francia forradalom, szent szövetség és a legujabb forradalmak kora. Legujabb államalakulások. Magyarország története a mohácsi vésztől a kiegyezésig.

Földrajz: Európa gazdasági földrajza. Az utódállamok, Német-, Olasz-, Orosz-, Franciaország, a Balkán-félsziget, Anglia, Hollandia, Belgium. Térképek és grafikonok készítése.

Árúismeret: Az állati szervezet és működése. Állattenyésztés. Hús és feldolgozása. Szárnyasok, halak és tenyésztésük. Zsirok, tej és tejtermékek. Méz és méhészet. Tojás. Táplálkozás, az ételek és kalorikus értékük. Állati textilnyersanyagok. Bőr, szőrme és toll. Állati eredetű festékek, gyógy és illatszerek. Csontok. Bakterológiai alapismeretek.

Természettan: Fénytan. Mágnesség és elektromosság részletesen.

Mennyiségtan: Elsőfokú egyenletrendszerek. Gyökvonás. Műveletek gyökmennyiségekkel. Másodfokú egyenletek. Sztereometriai alapfogalmak. Kőb-tartalom számítás.

Kereskedelmi számtan: Értékpapírszámítás a budapesti tőzsdén. Folyószámlák kölcsönös és állandó kamatlábbal. Árúszámlák és árvetés. Aranyezüstszerzés. Pénzrendszerek. Devizaszerzés a budapesti tőzsdén. Névérték-szerzés.

Könyvvitel: Az egyszerű könyvvitel rövid tárgyalása. A megnyitóleltár. A könyvek megnyitása. A kettős könyvvitel rendszere. Teljes üzletterv kidolgozása az árúüzlet köréből két alapkönyves módon. A záróleltár és a zárókimutatás.

Kereskedelmi ismeretek: A hitel. A váltó. A hitellel, utalvány, csekk. Az értékpapírok. A fuvarozás. A posta, táviró, telefon. A közraktárak. A biztosítás. Vásár. Börze. Bankok. Kereskedelmi érdekviseletek. Az állam és a kereskedelem. Vámok, adók és az illetékek.

Német nyelv: Olvasmányok a mindennapi és kereskedelmi életből, a földrajz és történelem köréből. Költemények. Beszéd és fogalmazó gyakorlatok, fordítások magyarból-németre. Az alaktan és mondattan legfőbb részei.

Francia nyelv: Beszélgetés szemléltetés alapján. Olvasás és kiejtés gyakorlása. Könnyű olvasmányok a mindennapi és kereskedelmi életből. Nyelvtanból az alaktan a rendhagyó igék kivételével. Fordítások magyarból-franciára.

Gyorsírás: Átképzés az egységes gyorsírásra.

Testgyakorlás: Rend-, láb-, nyak-, kar- és vállgyakorlatok. Egyensúly- és izomgyakorlatok. Lélegzési- és ügyességi gyakorlatok. Játék. Atlétika: futás, ugrás, súlydobás.

Egészségtan: A szellemi és testi munka egészségtana. Testgyakorlás, sport, játék. Ipari- és gyári egészségügy. Munkásbiztosítás. Az érzékszervek élettana és egészségtana. Pihenés, szórakozás, alvás. Pályaválasztás.

Gépírás: Az írógép leírása. Egyszerűbb gyakorlatoknak, önálló munkáknak tisztán és hibátlanul való elvégzése.

III. évfolyam.

Hittan: róm. kath.: Egyháztörténelem. Ókor. Középkor. Újkor. Az egyház alapítása, külső és belső küzdelmei napjainkig.

ág. h. ev.: Az evang. keresztyénség világnézete.

ref.: Magyar protestáns egyháztörténelem.

izr.: A vallás fogalma, célja és fontossága. A zsidó vallás. A vallástan részletezése. Az istentisztelet. Az ima kellékei és fajtái. A második, harmadik és negyedik ige ezzel kapcsolatban a szombat és az ünnepek. Egyes imák fordítása.

Magyar nyelv: Irodalom, irodalomtörténet és segédtudományai. Oszműveltség és mondák kora. Kodexirodalom. A vallási és politikai harcok irodalma. A nemzeti szellem hanyatlásának kora. A megújulás és nyelvújítás irodalma. Nemzeti költészet Petőfi-ig.

Történelem: A magyar nemzet származása, honfoglalás, kalandozások. A királyság megalapítása. Árpád-házi királyok. Az Anjouk és hazánk fénykora. A köznemesség és főnemesség küzdelme. Török hódoltság kora. Harcok az alkotmányért és vallásszabadságért. A nemzeti reformok kora és a 48-as szabadságharc. A kiegyezés és legújabb fejlődésünk. Világháború és hazánk. A magyar országos intézmények történeti fejlődése.

Jogi ismeretek: A jog fogalma, felosztása és forrásai. A magyar közjog főbb intézményei. Általános magánjog. Dologi és kötelmi jog. A családi és

erkölcsi jog vázlata. Az értékpapírok általában. A váltótörvény ismertetése. A csekk-törvény főbb rendelkezései. Elvesztett értékpapírok birói megsemmisítése.

Közgazdasági ismeretek: Szükségletek, javak, vagyon, gazdálkodás. Magán és társadalmi gazdaság. A termelés és faktorai. A vállalat. Munkamegosztás, az ipari fejlődés fokai. Verseny, válságok, kartell és tröszt. Forgalom, csere, érték, ár, pénz. A hitel fajtái és eszközei. A valuta. A kereskedelem intézményei.

Földrajz: Az idegen földrészek gazdasági földrajza. Ázsia, Afrika és Amerika országai. Ausztrália gazdasági földrajza. Térképek és grafikonok készítése.

Árúismeret: Kémiai alapismeretek. Ipari szempontból fontos gázok. A szerves kémiai nagyipar termékei. Fémkohászat. A vas technológiája. A víz technológiája. Az égés és feltételei, láng. A szén technológiája. Gyűjtőipar. Ásványi festékek. Drágakövek. Építőanyagok. Keramika. Műtrágya.

Mennyiségtan: A grafikus ábrázolás módjai. Logaritmus. Exponenciális függvény és egyenlet. Számítási- és mértani sor. Kamatos-kamat és járadékszámítás.

Kereskedelmi számtan: Devizaszámítás a külföldi piacokon. Értékpapír-jegyzés, a külföldi piacokon. Tőzsdei műveletek. Folyószámlák kettős állandó és kettős változó kamatlábbal mind a három módon. Nettó kiegyenlítés.

Könyvviteltan: Bizományi ügyletek elszámolása. A részes ügyletek elszámolása, osztott és osztatlan eljárással. A kereskedelmi társaságok könyvvitele. A kamatos folyószámlák állandó gyakorlata.

Magyar kereskedelmi levelezés: Levelek és iratok az árúüzlet köréből. A kiegyenlítés különböző módjairól szóló levelek. A váltóműveletekkel kapcsolatos levelek. A bizományi ügyletekkel, közös ügyletekkel és különféle bankügyletekkel járó levelek.

Német nyelv: Szakolvasmányok a kereskedelem, árúismeret és földrajz köréből, szépirodalmi olvasmányok. Beszéd és fogalmazógyakorlatok, fordítások magyarból-németre. A nyelvtani ismeretek összefoglalása. A kereskedelmi levelezés köréből: szállítmányozás, biztosítás, bizományi vétel és eladás, részes ügyletek, reklamációk, intőlevelek, bankügyletek.

Francia nyelv: Kereskedelmi és földrajzi tárgyú olvasmányok. Ezek alapján és ezektől függetlenül beszélgetési gyakorlatok. Fordítások magyarból franciára. Az alaktan ismételése, rendhagyó igék, mondattan. A kereskedelmi levelezés köréből: megrendelés, számlalevél, árúelismervény, a számla kiegyenlítése, tudakozódás.

Testgyakorlás: Rend-, láb-, nyak-, váll- és törzsfeszítő gyakorlatok. Játékok. Atlétika: futás, ugrás, súlydobás stb.

Egészségtan: A betegségek és okai. Baktérium, immunitás, védekezés a fertőző betegségek és járványok ellen. Sebfertőzés, állatról emberre ragadó betegségek. A betegápolás elvei és módjai.

IV. évfolyam.

Hittan: róm. kath.: Apologétika. A theizmus, krisztianizmus és katholicizmus alapigazságai és védelme.

ág. h. ev.: Az evang. keresztyénség világnézete.

ref.: Magyar protestáns egyház története.

izr.: A szertartási jelvények. Szülők tisztelete. Kegyelet. Munkás és munkaadó. Az állam. Tanító és tudós tisztelete. Az emberi élet szentsége. Állatvédelem. Jótékonyosság, emberszeretet. Házasság. Tulajdon szentsége. Igazságszeretet. Hazugság, csalás. A munka.

Magyar nyelv: A nemzeti irány kora 1848–1882-ig. A modern irány kora 1882-től 1920-ig. Realizmus és nyugatosok. Tudományos irodalmunk 1848-tól napjainkig. Az esztétika alapismeretei.

Történelem: Társadalmi alapismeretek. A gazdasági történelem fejlődése az ókor népeitől a jelenkorig, különös tekintettel hazánkra. A világháború gazdasági előzményei és következményei.

Jogi ismeretek: A kereskedelmi törvény ismertetése. Általános tanok. A kereskedelmi ügyletek szabályai. Főbb kereskedelmi ügyletek. Az ipartörvény főbb elvei. A csődtörvény vázlata és csődönkívüli kényszeregyezés. A kereskedőre vonatkozó főbb büntetőjogi tudnivalók ismertetése.

Közgazdaságtan: A nemzetközi kereskedelem. A hitel szervezése, jövedelem megoszlása. Magyar agrárpolitika. A magyar ipari és kereskedelmi politika vázlata. Társadalmi politika, pénzügytan, a közgazdaságtan főbb irányai.

Földrajz: Az ember földrajza különös tekintettel a gazdasági viszonyokra. A világforgalom földrajza. Az egyes földrészek és országok áttekintése világgazdasági és világpolitikai szempontból. Grafikonok készítése.

Árúismeret: Szerves vegyületekről általában. Ipari szempontból fontos gázok. Petroleumipar. Erjesztéssel kapcsolatos iparágak. Cukoripar. Keményítőipar. Papirosgyártás. Zsiradékgyártás. A fa száraz desztillációjának termékei. A szerves kémia ipari termékei. Kőszénkátrány termékei, kátrányfestékek és festés. Fonó- és szövőipar. Robbanóanyagok. Cserzőanyagok és bőrgyártás.

Politikai számtan: Kamatos-kamat és járadékszámítás előleges és utólagos kamatlábbal. Konform kamatlábak. Törlesztő-terv. Kölesönárfolyam- és kölesönkamatláb meghatározás. Ajánlatok összehasonlítása. Életbiztosítás.

Kereskedelmi számtan: Deviza, értékpapír, arany-ezüst és arúárbitrázs. Árvetés. Uzlettervek.

Gyakorló-iroda: A könyvvitelben és kereskedelmi levelezésben tanultak alapján az árúüzlet köréből táblázatos módon egy nagyobb üzletterv kidolgozása. Az aktív és passzív bankügyletek körébe vágó összes üzletese-mények könyvelése a részvénytársaság könyveiben két alapkönyves módon. A gyári elszámolás és részvénytársaság. A mechanikai (átíró) könyvelési eljárások ismertetése és gyakorlati példák tanulmányozása.

Testgyakorlás: Rend-, láb-, nyak-, váll- és törzsfeszítő gyakorlatok. Játékok, atlétika és szertorna.

Egészségtan: Balesetek és megelőzések. Kötőszerek, rögtönzésük, betegszállítás. Első segélynyújtás. Alkohol, nikotin és egyéb mérgek.

VII.

Az 1927/28. tanévben használt tankönyvek jegyzéke.

I. évfolyam.

Dr. Tóttösy Miklós: Dogmatika.

Dr. Bernstein Béla: A zsidóság története.

Dr. Koltai-Zilahi: Az írásművek elmélete és olvasmányok.

Kerekes-Komáromi: Történelem I. r.

Kirchner-Komáromi: Földrajz III. r.

Csizinnadia-Képegy: Természettan I. és II. r.

Szuppán-Havas-Strobl: Algebra és geometria.

Bogyó-Havas-Oravec: Kereskedelmi számtan I. r.

Trautmann-Kuntner: Kereskedelmi alapismeretek.
 Dr. Schack-Dr. Vincze: Német nyelvgyakorló és olvasókönyv I. r.
 Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan.
 Dr. Radnai Béla: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve.

II. évfolyam.

Dr. Töttös Miklós: Katolikus erkölcstan.
 Dr. Berstein Béla: A zsidóság története.
 Dr. Koltai-Zilahi: Költői irásművek elmélete.
 Kerekes-Komáromi: Történelem II. r.
 Kirchner-Komáromi: Földrajz II. r.
 Dr. Szathmáry László: Árúismeret II. r.
 Csizmadia-Képegy: Természettan II. r.
 Szuppán-Havas-Strobel: Algebra és geometria.
 Bogyó-Havas-Oravec: Kereskedelm számtan II. r.
 Trautmann-Kuntner: Kereskedelmi alapismeretek.
 Kuntner Róbert: Könyvvitel I. és II. r.
 Dr. Schack-Dr. Vincze: Német nyelvgyakorló és olvasókönyv II. r.
 Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan.
 Dr. Latzkó-Dr. Honti: Francia nyelvkönyv I. r.
 Dr. Radnai Béla: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve.

III. évfolyam.

Dr. Töttös Miklós: Egyháztörténet III. r.
 Dr. Bernstein Béla: Zsidó vallásán.
 Sassi Nagy Lajos-Mészáros: Irodalom történet I. r.
 Kerekes-Komáromi: Történelem III. r.
 Dr. Vadas-Jablonkay: Jogi ismeretek I. r.
 Dr. Horn József: Közgazdasági ismeretek I. r.
 Kirchner-Komáromi: Földrajz III. r.
 Dr. Szathmáry László: Árúismeret III.
 Bogyó-Havas-Strobel: Politikai számtan.
 Bogyó-Havas: Hétjegyű logaritmus- és kamattáblák.
 Bogyó-Havas-Oravec: Kereskedelmi számtan III. r.
 Kuntner Róbert: Könyvvitel II. r.
 Dr. Schack-Wirker: Magyar kereskedelmi levelező I., II. és III. r.
 Dr. Schack-Dr. Vincze: Német nyelvgyakorló és olvasókönyv III. r.
 Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan.
 Dr. Schack-Wirker: Német kereskedelmi levelező.
 Dr. Latzkó-Dr. Honti: Francia nyelvkönyv II. r.
 Kozma Bernát: Kereskedelmi gyorsírás II. r.

IV. évfolyam.

Dr. Töttös Miklós: Katholikus hitvédelem.
 Dr. Berstein Béla: Zsidó vallásán.
 Sassi Nagy Lajos-Mészáros: Irodalom történet II. r.
 Kerekes-Komáromi: Történelem IV. r.
 Dr. Vadas-Jablonkay: Jogi ismeretek II. r.
 Bárzsi-Wildner: Közgazdaságtan.
 Kirchner-Komáromi: Földrajz IV. r.
 Dr. Szathmáry László: Árúismeret IV. r.

- Bogyó-Havas-Strobel: Politikai számtan.
 Bogyó-Havas: Hétjegyű logaritmus- és kamattáblák.
 Bogyó-Havas-Oravec: Kereskedelmi számtan IV. r.
 Kuntner Róbert: Könyvvitel III. és IV. r.
 Dr. Schack-Dr. Vincze: Német nyelvyakorló és olvasókönyv IV. r.
 Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan.
 Dr. Schack-Wirker: Német kereskedelmi levelező.
 Dr. Latzkó-Dr. Honti: Francia nyelvkönyv II r.
 Dr. Latzkó-Dr. Honti: Francia nyelvkönyv és kereskedelmi levelező.

VIII.

Könyv- és szertárak gyarapodása és jelen állapota.

Ifjusági könyvtár.

1927 június 30-án a könyvtár állománya 1360 munka volt 1473 kötetben. A folyó tanévben ifjusági könyvtárunk vétel útján a következő munkákkal szaporodott: Jókai Mór: Magyar nábob (3 példány 9 kötetben); Jókai Mór: Az új földesúr (5 példány); Gárdonyi G.: Az én falum (1 példány 2 kötetben); Arany J.: Toldi estéje (5 példány); Gárdonyi G.: Láthatatlan ember (4 példány); Jósika: Csehek Magyarországon (3 példány); Jókai Mór: Erdély aranykora (4 példány); Eötvös: Utazás a Balaton körül (1 példány 2 kötetben); Tömörkényi: Jegenyék alatt (3 példány); Molnár: Pál utcai fiúk (3 példány); Arany: Toldi szerelme (4 példány); Kemény: Gyulai Pál (3 példány 6 kötetben); Kemény: Zord idők (3 példány 4 kötetben); Herceg: Pogányok (3 példány); Jókai Mór: Kárpáti Zoltán (3 példány); Dóczy Lajos: A csók (4 példány); Mikszáth: Katánghy Menyhért (3 példány); Csiky Gergely: Proletárok – Buborékok (1 példány); Zweig: Ámok; Kosztolányi: A véres költő; Steier: Görgey és Kossuth; Unamuno: Ez aztán a férfi; Lagerlöf: A számkivetett; Kellermann: Schellenberg testvérek; Geijerstam: A házasság komédiája; Rosny: A föld halála; Heltai összes munkái: (hitközség ajándéka); Abádi Imre: Új mesék Keletről: (A szerző ajándéka.) Ez évi gyarapodás 74 mű, 86 kötetben. 356 P 55 fillér értékben. A könyvtár állománya 1928. június 30-án 1434 mű, 1559 kötetben.

Tanári könyvtár.

A könyvtár állománya 1927. június 30-án 878 munka volt 1702 kötetben. A f. tanévben a következő munkákat vásároltuk: Cholnoky: Világatlasz; Rácz Lajos: Vegyészeti árúk kézi lexikona; Lukinich: Bethlen István élete és munkái; Dr. Munkácsi Ernő: Az izr. hitközségek alkalmazottainak szolgálati jogviszonya; Természettudományi Közlöny 1926., a Természettudományi Társulat évkönyve 1927. Novák Sándor: A könyveléssel való bizonyítás és az új mechanikus könyvelőrendszerek; Magyar Statisztikai Szemle 1927.; Szávai Gyula: A magyar kamarai intézmény és a budapesti kamara története; Gubányi Károly: Ausztrália; Stein Aurél: Homokba temetett városok; Halász Gyula: Stoccolmsó útja; Steinen Károly: Közép Brazília; Hedin Sven: Ázsia szívében (2 kötet); Merlin Moore Taylon: Kanibálok földjén; Mittelholzer: Repülőgépen az Északi Sark felé; Alberto M. de Agostini: Tíz esztendő a Tűzföldön; Sa-

voyai Lajos: Amadé, Ruvenzori; Kornis Gyula: Kultúra és politika; Dr. Náményi Ernő: A reklám; Rudolf Panwitz: Grundriss einer Geschichte meiner Kultur; Andree Heidrich-Sieger: Geographie des Welthandels; Egon Friedell: Kulturgeschichte der Neuzeit; Friedrich von der Leyen: Deutsche Dichtung in neuer Zeit; Dr. Márton Béla: Földrajtanítás módszere; Dr. Domány Gyula: A valutarendszerek elmélete; Dr. Frank Antal: Onismeret; Molnár János: Gyakorlati rádiókönyv. Dr. Dengl János: Einleitung in die Handelswissenschaft und Handelspraxis. Ajándékkönyvek: Kelemen Ferenc: Takarékpénztáraink a közgazdaság és kultúra szolgálatában (A szerző ajándéka), Szende Gyula: A világkereskedelem technikája (Wellisch László ajándéka); Magyar Statisztikai Szemle 1924, 1925 és 1926 (Balog Dávid igazgató ajándéka.) Ez évi gyarapodás 32 mű, 33 kötetben, 404 P értékben. A könyvtár állománya 1928. június 30-án 910 munka, 1735 kötetben.

Folyóiratok.

Az 1927/28. tanévben a következő folyóiratokat járattuk: Budapesti Szemle, Magyar Nyelvőr, Könyviteli Folyóirat, Természettudományi Közlöny, Kereskedelmi Szakoktatás, Hivatalos Közlöny, Turistaság, (a V. K. M. ajándéka), Pesti Tőzsde. Revue des Deux Mondes, Velhagen & Klasing: Monatshefte, Neue Rundschau.

Szertárak.

A vegytan-árúismereti szertár a folyó tanévben a következő készülékekkel és anyagokkal gyarapodott: 42 drb. mikroszkópiai készítmény, 1 drb. kézi nagyító, 1 drb. borszeszlámpa, 6 drb. retorta, 2 drb. gázfejlesztő palack, 1 drb. üvegharang, 5 drb. üvegtölcsér, 9 drb. biztosító tölsér, 50 drb. kémcső-állvány, 1 drb. üveglád cinkhiddal, 25 dkg. gummicső, 250 gr. vörös gummidugó, 150 drb. parafadugó, 2 drb. égetőkanál, 2 drb. tégelyfogó, 1 drb. mágnespatkó, 2 ív curcuma papír, 2 drb. kémcsőkefe, 1 drb. sósavbontó készülék és különféle kémiai vegyszerek, összesen 269 P 91 f. értékben. Állomány 1928. június 30-án 429 darab.

A fizikai szertár a f. tanévben a következő készülékekkel bővült: 1 súlysorozat, 1 Archimedes-féle készülék, Gay Lussac pyknométer, 1 nyelvű, 1 homorú tükör állvánnyal, 1 iránytű állványon, influenzá elektromos motor, 1 villámcső, 1 készülék az elektromos szél bemutatására, 1 vízbontókészülék és stereoszkóp 6 képpel, összesen 193 P 50 f. értékben. Állomány 1928. június 30-án 181 darab.

A földrajz-történelmi szertár az 1927/28.-i iskolai évben 3 földrajzi térképpel gyarapodott. Állomány 32 darab.

A tornaszertár ez évben a következőkkel gyarapodott: 4 pár futócipő, 1 drb. diszkosz, 6 pár focilabdacipő, 11 drb. fehér nadrág, 1 drb. focilabda, 5 pár sípesont-védő, összesen 258 P 40 f. értékben. A szertár állománya 1928. június 30-án 261 darab.

E helyen említjük meg, hogy a fenntartó az iskola butorzatának a kicserélését a f. tanévben folytatta. Ennek folyamányaképen most már két év folyamán ujak az asztalok és a padok.

IX.

Az ifjúsági egyesületek működése.

Segítőegyesületünk a f. tanévben is pénzzel és tankönyvek kölcsönadásával támogatta az arra rászoruló tanulókat. Az egyesület azonban nem rendelkezik a szükséges anyagi eszközökkel ahhoz, hogy nemes hivatását megfelelő mértékben teljesíthetné, mert békebeli vagyona teljesen elértéktelenedett. Bénítólag hat az egyesület működésére az a körülmény is, hogy a tantervváltozások folytán szükséges tankönyvcserek miatt minden évben nagyon sok tankönyv értékét veszti. A rossz gazdasági viszonyok következtében a f. tanévben az eddig szokásos rendkívüli adományok is elmaradtak, sőt ez évben a segítőegyesületről a találkozóon megjelent volt tanítványaink is megfélekedtek. Ilyen mostoha körülmények között működésünk főképen könyvek kölcsönadására szorítkozott. 57 tanuló 242 könyvet kapott kölcsön. A tagsági díjakon és néhány nagykanizsai pénzintézet adományán kívül a f. tanévben az egyesület főbevétele az a 276.20 pengő volt, amelyet néhány tanulóknak a karácsonyi vakációban gyűjtött. Csak így tudtuk tanítványainkat pénzzel is segíteni. Pénzsegélyben 17 tanuló részesült, akik között 296 pengőt osztottunk ki. Az egyesület pénztári forgalmáról és vagyoni helyzetéről a következő kimutatások adnak részletes felvilágosítást:

Az ifjúsági segítőegyesület pénztári forgalma az 1927/28. tanévben.

Bevétel:		P	f
1. Egyenleg	...	7	35
2. 159 tanuló befizetése à 236	...	361	08
3. Ifjúsági gyűjtés	...	276	20
4. Szelvények:			
Nemzeti Bank	... 25 48 P		
Bankegyesület	... 7.— "		
Zalamegyei Gazd. Takp.	... 28.— "		
Nagykanizsai Takp.	... 8.— "	68	48
5. Adományok:			
Bun Samu ny. igazgató	... 10.— P		
1895/96-ban érettségizettek	... 50.15 "		
Néptakarékpénztár	... 50.— "		
Bankegyesület	... 50.— "		
Zalamegyei Gazd. Takp	... 20.— "	180	15
6. Kamatok:			
Néptakarék	... 0.55 P		
Bankegyesület	... 3.76 "		
Számleagegyenleg	... 1 60 "	5	91
		899	17
Kiadás:			
1. Könyvszámlák:			
a) Atheneum könyvszámla	...	132	24
b) Dr. Radnai Béla könyvszámla	...	18	70
2. Könyvkötő számlája	...	25	—
3. Segélyek			
8 tanuló	... 80.— P		
1 tanuló	... 16.— "		
9 érettségizőnek	... 200.— "	296	—
4. Ösztöndíjak	...	68	83
Egyenleg	...	328	40
		889	17

Nagykanizsa, 1928. június 15.

Marosi Géza s. k.
pénztáros.Balog Dávid s. k.
elnök.

Az ifjúsági segítőegyesület vagyonkimutatása az 1927/28. tanév végén.

	Pengő	f.	Pengő	f.
1. Készpénz				
a) betétkönyvben	328	40		
b) hitközségnél	0	30	328	70
2. Ertékpapírok :				
a) Nagykanizsai Bankegyesület :				
Bún alap $1\frac{1}{5}$ drb.				
Dr. Villányi " $\frac{1}{5}$ "				
Balog " $\frac{2}{5}$ "				
Domány " $\frac{1}{5}$ "	80	—		
b) Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár :				
Dr. Villányi alap $\frac{37}{20}$				
Bún " $\frac{6}{20}$				
Balog " $\frac{5}{20}$				
Markovics " $\frac{5}{20}$				
Domány " $\frac{9}{20}$				
Neufeld " $\frac{1}{20}$				
Kaufmann " $\frac{17}{20}$	320	—		
c) Nagykanizsai Takarékpénztár :				
Segítőegyesületi alap 2 drb.	200	—		
d) Nemzeti Bank :				
1894-ben érettségizettek alap 2 drb.	400	—	1000	—
3. Tankönyvek :				
Tavalyi érték	457	—		
Új beszerzés	150	94		
	607	94		
Könyvkötés	55	—		
	662	94		
Avulás 30%	198	90	464	04
4. Felszerelés	21	35		
Avulás	2	35	19	—
Összesen			1811	74

Nagykanizsa, 1928. június 15.

Marosi Géza s. k.
pénztáros.Balog Dávid s. k.
elnök.

Önképzőkörünknek ez évi működését Domány Ármin vezető tanár a következőkben ismerteti:

1893-ban megalapított önképzőkörünk működése intézetünkben — alapszabályaink értelmében — csupán a harmadik és negyedik évfolyamra terjed ki. Ennek ellenére azt mondhatjuk, hogy jelentősége — hatáskörén belül — a műveltség szolgálatában elég nagyfokú.

Iskolánk kereskedelmi szakiskola, s mint ilyen az u. n. „általános műveltség” fejlesztése terén nem érhet el oly nagy és szép eredményeket, mint pld. a gimnáziumok.

Körünk jelentősége éppen az, hogy szakiskolánknak ezt az egyoldalúságát némiképpen pótolja. Amint az alább következő statisztika mutatja, a kör elé megbírált céljából beterveztett írásbeli művek és ugyanott elhangzott szabad-előadások tárgyukat inkább az általános műveltség, mint a kereskedelmi szakoktatás tárgyából merítik. A szavaltatok pedig megismertetik a tanulóifjúságot a magyar költészet ama gyöngyeivel, amelyeknek megismerésére — az iskolai oktatás keretén belül — a tanulóifjúságnak nem lenne alkalma. Ezért önképzőkörünknek hézagpótló jelentősége van az oktatás terén.

Mint minden tanévben, ez alkalommal is október hóban tartotta meg önképzőkörünk alakuló gyűlését. Az alapszabályok ismertetése után megtörtént a tisztségeknek választás útján való betöltése. A választás eredményeképpen a kör tisztségviselőivé a következők választottak meg:

Elnök: Dénes Imre IV. évf. tan.

Alelnök: Skopál László III. évf. tan.

Titkár: Pauk László IV. évf. tan.

Áltitkár: Mancsek István III. évf. tan.

Főkönyvtáros: Politzer László III. évf. tan.

Segédkönyvtárosok: Király Győző és Rómer Sándor a IV. évfolyamból, Gonda Illés és Stolzer Emil a III. évfolyamból.

Körünk ez évi működése aránylag rövid ideig: október 21-től május 6-ig tartott, de ez idő alatt is 10 rendes gyűlést hívtunk össze. Az a körülmény, hogy tavaly – bár a rendelkezésre álló idő jóval nagyobb volt – csak 7 volt a gyűlések száma, azt a látszatot kelti, hogy a tanulóifjúság tavaly óta szellemi tekintetben bizonyosfokú fejlődést mutat, ami mindenesetre örvendetes jelenség.

Körünk ez évi működését a következő számok mutatják:

1. A bírálatra benyújtott, írásbeli értekezések száma 10 (tavaly 8).

ebből: 4 irodalmi

4 általános

2 közgazdasági tárgyú.

2. Szabadelőadások száma az általános műveltség tárgy köréből 2 (tavaly 1).

3. Szavalatok száma (főleg Petőfi, Ady, Ábrányi és Kiss József költeményeiből 23 (tavaly 8).

Írásbeli művek szerzői, előadók és szavatók kitüntetésére – sajnos – nem állnak rendelkezésünkre jutalomdíjak, ezért a legsikerültebb szerepléseket is legfeljebb dicséretben részesíthettük. A március 15.-i ünnepség valamennyi szereplőjén kívül (Rómer Andor, Kolin István, Béres Gyula, Pauk László, Wortmann Ferenc) rendes gyűléseken való kiváló szereplésükért jegyzőkönyvi dicséretet nyert:

Dénes Imre, egy ízben szabadelőadásáért,

Skopál László, egy ízben sikeres beszámolójáért és

Wortmann Ferenc, két ízben kiváló szavataiért.

Önképzőkörünk könyvtárát a nyári vakáció folyamán teljesen átszerveztük és így az az iskolaév elejétől kezdve 1559 kötetből álló 1434 művével sikeresen szolgálja a tanulóifjúság művelődését.

Körünk ez évi működéséhez fűződik még, bizonyos mértékben elavult alapszabályainknak az intézet megváltozott jellege és beosztása alapján történt módosítása is. Ezek azonban a főigazgatóság jóváhagyása után csak a jövő tanévben lépnek majd érvénybe.

Beszámoló az ifjúsági sportkör 1927/28. tanévi működéséről.

A sportkör neve: Nagykanizsai négyévf. fiú felsőkereskedelmi isk. sportköre, kerület Székesfehérvár, keszthelyi csoport.

A sportkör igazolási száma: 79, megalakulási ideje: 1921. október 1.

A sportkör tiszteletbeli elnöke (igazgató): Balog Dávid felső ker. isk. igazgató.

A sportkör vezető tanára és lakáscíme: Niessner Viktor, Nagykanizsa.

A sportkör vezető tanára testnevelési tanár-e? igen.

Az intézet tanulóinak teljes létszáma: 148.

A magántanulók, illetve magánvizsgálók száma: 7.

A testgyakorlás alól felmentettek száma összesen: 5.

A testnevelési alap fizetése alól felmentettek száma: —

A testnevelési alapra fizető tanulók száma összesen: 150.

A sportkörben működő tagok száma korosztályonként: I. korosztály (10–12 évesek) — II. korosztály (12–14 évesek) 1. III. korosztály (14–15 évesek) 11. IV. korosztály (16 éven felül) 136. Összesen 148.

A korosztályok sportköri foglalkozásának heti óraszámja összesen: 8.

A működő osztályok: játék, torna, atlétika, uszás, vívás, télisport, cél-lövészet, turisztika, evezés, egyéb: tennisz, atlétika, vívás, football.

Van-e az intézetnek tornaterme? Nincs.

Van-e az intézetnek játékra alkalmas udvara? Igen. Hány m²? 650.

Külön játszótère? Nincs.

Melyik sporttelepen gyakorolnak a tagok? Nagykanizsai »Zrinyi« sporttelepen, hányszor hetenként? Egyszer.

Van-e uszoda? Nincs. Hányan tanultak meg uszni az iskolaév alatt? — Hányan tudnak összesen? 92.

Télisport űzésére van-e mód? Igen.

Melyik sportnemből rendezett a sportkör házi-, intézetközi-, csoport-, kerület-, országos versenyt? házi: atlétika és torna, intézetközi: football.

Melyik KISOK versenyben, hol, mikor, hány taggal vett részt a sportkör? —

A múlt iskolai évben a szünidőre társadalmi egyesületeknek kiadott sportköri tagok száma: —

A sportkör vagyonának múlt évi maradványa: 285 P 06 f.

A jelen tanévben testnevelési járulékból befolyt 40% részesedés 146 P 40 f.

A jelen tanévben befolyt egyéb bevételek összege: 516 P 71 f.

A sportkör jelen tanévi összes kiadása: 721 P 98 f.

Maradvány: 445 P 69 f.

A sportkör működésére vonatkozó egyéb feljegyzések: 1928. május 29-én majálissal egybekötött évfárá tornaünnepélyt rendezett.

A sportkör által esetleg rendezett csoport-, kerületi-, vagy országos verseny részletes eredménye: —

Nagykanizsa, 1928. június 15.

Niessner Viktor s. k.
a sportkör vezető tanára.

X.

Adományozók
az 1927/28. iskolai évben.

Az adományozó neve	Az adomány részese	Évf.	P	f.
Soproni Kereskedelmi és Iparkamara adománya 240 — P	Hamburger László	IV.	240	—
Zalamegyei Gazd. Takarékpénztár 70 — P	Segítőegyesület		20	—
" " " " " " " "	Biró György		50	—
Néptakarékpénztár R.-T. 70 — P	Segítőegyesület	III.	50	—
" " " " " " " "	Onképzőkör		20	—
Nagykanizsai Bánkegyesület és Délzalai Takarékpénztár R.-T. 200 — P	Segítőegyesület	III.	50	—
" " " " " " " "	Vukics József		25	—
" " " " " " " "	Wortmann Ferenc	IV.	25	—
" " " " " " " "	Mancsek István	III.	20	—
" " " " " " " "	Vass József	III.	20	—
" " " " " " " "	Böjti István	I.	20	—
" " " " " " " "	Rotter Zoltán	I.	20	—
" " " " " " " "	Friedrich Rezső	I.	20	—
Nagykanizsai Takarékpénztár R.-T. 50 — P	Pauk László	IV.	25	—
" " " " " " " "	Brand Sándor	II.	25	—
Dunántuli Szeszfinomító 50 — P	Weisz Iván	II.	25	—
" " " " " " " "	Römer Sándor	IV.	25	—
Az ÖMKE adománya 40 — P	Czindrics László	I.	10	—
" " " " " " " "	Brand Sándor	II.	10	—
" " " " " " " "	Skopál László	III.	10	—
" " " " " " " "	Kiss Lajos	IV.	10	—
M. kir. I. és II. sz. Pósthivatal 30 — P	Nagy Sándor	IV.	30	—
1894-ben érettségizettek alapítványának kamatai 25 P 48 f.	Steiner József	I.	25	48
Dr. Vrlányi Henrik alapítványának kamatai 14 P 35 f.	Wortman Ferenc	IV.	14	35
Tanári alapok kamatai 14 — P	Pländer László	III.	14	—
Segítőegyesület és Kaufmann alap kamatai 15 — P	Hamburger László	IV.	15	—
Az 1907/08-ban érettségizettek alapítványának kamatai 20 — P	Skopál László	III.	20	—
Dr. Mező Ferenc: Képek a magyar sport multjából, könyvadomány	Dénes Imre	IV.	—	—
Összesen			838	83

Fogadják a nemesszivü adományozók az iskolánk iránt tanusított jóindulatukért e helyen is hálás köszönetünket.

XI.

Húsvéti tanulmányútunk.

Április 2-ának utolsó órájában szépszámú jóbaráttól és hozzátartozótól kísérvé gyülekeztünk a kanizsai állomáson, hogy megkezdjük olaszországi kirándulásunkat, melynek előkészítése december óta állandóan foglalkoztatott bennünket. A vonat indulásánál felcsendült Himnusz hangjai mellett hagytuk hátra városunkat, hogy másnap Postumiában kiszállva megtekintsük a világhírű barlangot. A fél éjszaka, mit a vonaton töltöttünk, nem volt a pihenés éjszakája, s már az első szürkület ablakhoz állította mindazokat, kik az elragadóan szép tájakon robogó vonatról a természet vadságában is fenséges és örökösen változó képeiben, s a legyőzhetetlennek látszó akadályokon is diadalmaskodó emberi szellem alkotásaiban gyönyörködni tudtak. Mégis, mintha csak otthon hagyott kényelmes ágyainkból keltünk volna ki, olyan eleven, olyan friss volt a zibongás, mely betöltötte a postumiai állomás éttermét, hol sietve fogyasztotta reggelijét az olaszoktól itt megkeresztelt »ungherese caravano.« A reggeli végeztével mintegy 25–30 percig tartó séta után megérkeztünk a barlangnak vasráccsal elzárt szájához. Elhelyezkedve a barlang bejáratánál épülő szórakoztatásra szánt pavillon kövein (Olaszországban mindenütt építenek) türelmetlenül vártuk a beocsátást a barlangba, amit azonban a barlang felügyelője nem volt hajlandó respektálni. Nagyon is sokáig tartott neki az út, mig hivatalos helyiségéből, mely talán öt percet vesz igénybe, lejött a barlanghoz: s ott is előbb elkinálgatta a barlang előtt lévő bódéjában a képes lapokat, a barlang leírását tartalmazó füzeteket és csak a bizonyos szánu lírák beszédese után adta ki a rendelkezést a kapu feltárására. De bocsássuk meg neki mindezt, mert a látogatás csak május 1-től október 1-ig – s akkor is csak meghatározott órákban eszközölhető. Ha kivételesen egy-egy társaságnak mégis megengedik a barlangnak a rendkívüli időben való látogatását, úgy a 10 lírában megállapított rendes belépési díjat fejenként 40 lírára emelik, mig nálunk a rendes díjnak is csak a felét szedték. De még egy tanulságot is kaptunk mindjárt utunk elején, hogy Olaszországban sehova sem lehet előbb bejutni mig át nem vergődik a látogató azoknak a seregén, kik a meglátogatandó helyiség leírását, nevezetességeit írásban és képben árulgatják azon közismert elv alapján, hogy az ár mindenkor a kínálat és kereslettől függ. A barlang belseje meg épen kárpótolt mindenért. A képzelet a költő szerint sebesszárnnyu sas; de azokat a méreteket, azokat a szeszélyes, ki nem számítható alakulásokat, azokat a minden lépésnél más és más meglepetést tartogató csodákat utol nem érheti soha. Egy óránál hosszabb időt töltöttünk a barlangban, hogy a 25 kilométer hosszú utvonálnak mekkora szakaszát jártuk be, nem mértük le, de annyi egészen bizonyos, hogy jártunk a legcsodálatosabb dombon, paradicsomban és kálvárián, jártunk a bethlehemi jászol előtt, trón- és táncteremben, s láttuk mindezeket felékesítve oszlopokkal, pálmákkal, függönyökkel, miknek szinpompája és mesébe illő finom szövése visszaszoritja a kitörő hangot s néma hódolatra készíti az embert a természet évezredek alkotása előtt. Elfeledjük, hogy a föld sötét gyomrában járunk, de úgy érezzük, hogy közelebb vagyunk az éghez, minden hatalom és erő örök forrásához.

Postumiából Triesztbe mentünk, hol egy jól megérdemelt ebéd elköltése után motorossal Miramar-ba rándultunk. Postumia és Miramar egy napon. Aki e kettőt egybekapcsolja, úgy érzi, mintha egy nagyszerű versengés külön-külön eredményét látná. Úgy érzi, hogy e helyen az ember azt akarta megmutatni, hogy ő is tud csodákat, nagyszerűt alkotni. Mint akárhány nagy felfedezés és találmány, úgy e kis paradicsom is véletlennek köszönheti eredetét. A vihartól partra üzött Habsburgi Miksa főherceg, később mexicói császár

fedezte fel a trieszti öböl ama pontját amelyről a legfelségesebb kilátás nyílik a tengerre, s ide építtette Junker Károly tervei szerint 1854–56-ban azt a kastélyt, melybe a következő esztendőben asszonyt hozott Sarolta, belga hercegnő személyében. Ide gyűjtötte azután a világ minden tájáról a ritka műkincseket, hogy versenyre kelve a természet szépségével egyberakja mindazt, mi emberi számitással tökéletessé teszi a boldogságot. Maga a kastély normann izlésben vezetett vonalaival, terraszosan emelkedő gyönyörű parkjával, a lábánál morajló tengerrel és a végtelenbe vezető kilátásával elbűvöli, lenyűgözi a szemlélőt. A belső terem selyemkárpitja, remekbe faragott aranyos menyezete, képei, bútorai, régiségei külön-külön tanulmányoknak lehetnének tárgyai. Pedig a termekben elhelyezett hatalmas faladák, begönggyölt csillárok és szőnyegek még a világháborúnak ide is eljutott árnyáról beszélnek. Ezek láttára bizonyos lehangoltság lesz urrá a belépőn, mikor látja, hogy a régi gazda innen elköltözött, az új pedig még nem szedte elő a ládákból az értékeket. A háború folyamán ugyanis a féltett kincseket Bécsbe vitték, s az olasz kormány különböző csere és vétel útján most szerzi vissza azokat. Hanyatlóban volt már a nap, mikor búcsut mondtunk a trieszti öböl eme gyöngyszemének. Hűvös szellő csapott az arcunkba, míg kis motorosunk vígan szelte az Adria kék vizét s fázósan hajtottuk fel kabátunk gallérját elmerülve abban a gondolatban: hogy is lehetett e csodás kis pontot elhagyni még egy császárságért is, főleg egy olyan császárságért, mely három esztendő mulva egy ólomgolyóval fizetett? A következő nap Trieszt városáé volt. Végig jártuk a Canalis partját, megtekintettük a nevezetes épületeket, végig jártuk a kikötőt, a nagyforgalmú áru-raktárakat, láttuk az árúk különféle csomagolási módját. Végigjártuk a szabad-kikötőt, felmentünk a volt Osztrák Lloyd, most Cosulich »Vienna« nevű 10.000 tonnás gőzösére, néztük az árúk berakását, megtekintettük a hajó egész berendezését, a gépezetet, a már befűtött gépek működését s gyönyörködtünk az életben, a mozgásban s mindabban, amit egy óceánjáró indulása előtt mutat.

A régi Olaszországnak három városát tekintettük meg: Veneziát, Firenzét és Rómát.

Velencét multja, műemlékei nemcsak Olaszországnak, de egész Európának egyik legérdekesebb városává teszik. Egész külseje elárulja, hogy régi város, mely fölött 16 század viharzott el, hogy menekülők építették, kik rajokban, csoportokban települve, minden kis szigetet megszállottak, mit a tenger kegyesen átengedett, mignem a 117 szigetnek 378 hiddal való összekötése által egységes várossá alakult. A szegény sófőzésből és halászatból élő lakók merész tengerjárókká lettek s mindenki elismerte világkereskedelmüket, mikor mintegy negyedfélezer hajóval és 40.000 motorossal járták az ismert világot. E régiségnek és nagyságnak emlékeiből áll a lagunák városa. Bejártuk az egész várost, hisz minden lépés egy új és csodás múltról beszél. A Canale Grandera nyíló paloták nemcsak a bizanci, gót, korai és késői renaissance egy-egy csodás emléke, de egy-egy darab történelem a Dandolo, a Contarinik, Foscarik, a Fondaco de Turchik, a Fondaco dei Tedeschik korából. Ezeknek a történetéről beszél a palotákkal és oszlopcsarnokokkal körülvett Márkus-tér, Velencének a központja. A trachit és márványlapokkal borított teret szegélyező márvány-paloták az egykori proereátorok lakóhelyei, a keleti felében emelkedő Mark-templom és Doge-palota, az óra és harangtorony mindegyike egy-egy külön élmény az idegenre. Kelet minden pompáját visszatükröztető mozaikjaival, arany és bronzdiszitményeivel, a világ minden részéről összehordott márványoszlopokkal ékes templom a román bazilikának és a melléképületeiben a később hozzáillesztett gót izlésnek feledhetetlen remeke. Mellette áll a külső architektúra és belső diszítésre egyaránt kiváló Doge-palota gót és késői gót stílusból renaissanceba átmenő izléssel. Képtára, régiségtára, könyvtára, mind Velence nagyságát hirdetik. Pauló Veronese, Tintorettó képei, köztük a föld legnagyobb

olajfestménye: a Paradiesom, Sansovinó szobrai, a görög és római márványszobrok egész sorozata hirdeti a Velencei renaissance-iskolát. Erről beszél a Sta. Mária gloriosa dei Frari templom a Canovától készítettet siremlékekkel, a Tizian és Bellini oltárképekkel. Szinte agyonnyomott bennünket a sok látnivaló, s valóban úgy éreztük magunkat, mint akik leszálltunk a Parnassusról, midőn kirándultunk Muranóba s ott találtuk az izzó kohók mellett a ma izzadó emberét, amint az üveget fújja, a mozaikköveket készíti, vagy midőn felkerestük a Lidót, hogy gyönyörködjünk a végtelen tenger hullámverésén, mely minden ereje dacára is csendesen mulik el a partnak csigákkal és kagylókkal telített homokján.

Firenze a Mediciek városa. Még régibb város, mint Velence, de emelkedése és jelentősége a VIII. században kezdődik. Földrajzi helyzete egészen más irányba terelte, mint Velencét. Ipara és kereskedelme révén gazdag nemesi osztály keletkezett, melynek örökös viszálykodása elősegítette az idegen fejedelmek uralomrajutását, kiknek támogatásával a céhek ragadták magukhoz a hatalmat és uralomra juttatták a népet. Az alsóbb néposztályból többen jutottak hatalomhoz, így a Mediciek, a kik a köztársaságot önkényesen kormányozták. Ez az önkényuralom tette Firenzét azzá, amiért ma ezren és ezren látogatják: a tudományok és művészetek középpontjává. Medici Cosimot mondhatjuk Firenze Periklesének. Ennek a páter patriaének dolgozott Brunchlechi, Donatteló, Masació stb. Az ő nevét hirdeti a platói akadémia és a Medici könyvtár. Palotája, mely, mint városháza a Piazza della Signoria-n áll Michelangeló, Bandinelli, Verocchio műveivel van diszitve. A Loggia dei Lanciban Giov. da Bologna a sabin nők elrablását ábrázoló márvány alakcsoportja, Benevenuto Cellini Persenusa a Meduza fővel, Donatello Judith és Holofernese és Herkulese mindmegannyi remek a renaissance-szobrászatnak. Végig jártuk a Palazzo degli Uffizit, a vele kapcsolatos Pitti képtárat, s ezzel végig jártuk a művészeti kincsekre nézve a világ első gyűjteményét. A Medici Venus, Niobe csoportozat kopiai, Tizian, Michelangelo, Dürrer, Coreggio s még vagy 400 festő eredeti képeinek a megtekintése után már csak a felszámithatatlan értéket emlegettük, mikor a minden képzeletet felülmuló gobelinek és műkincsek között jártunk. A Battisterió és székesegyház megtekintése, a Michelangelótól a menyország kapuinak szánt bronzajtók megbámulása után valóban a fáradságot pihentük ki, midőn kocsikon bejártuk a várost, megnézve Dante szülőházát, Michelangeló házát, S. Marco kolostorát, hol Savonarola és Fra Bartolomeo is éltek.

Utunknak végső pontja Róma volt, a hét halmon épült Örökváros. Egykor a pogányságnak, ma a katolikus világnak a középpontja. Közepében a pogány, szélein a kereszténység emlékeivel. Több mint 400 temploma közül a legszebbek az antik Róma szélein találhatók, mint ahogy az első keresztény községek is a külvárosokban keletkeztek. Bejártuk az antik Rómát, melynek középpontja a Forum és Palatium. Itt vannak a nagy Forumon kívül a császárok forumai és a fellegvár: a Capitolium, a Palatinus lábánál pedig a Circus Maximus. A hatalom, erő és nagyság romokban, de e romokban is beszédes emlékei a földkerekség urának. Mi lehetett itt, mikor még a csonka oszlopokon és falakon teljes pompájában ragyogott a császárok alkotó és díszítő ereje, arra csak következtetni lehet a pusztulás nagyságából és Rafaelnek X. Leóhoz intézett leveléből, melyben azt mondja, hogy az új Róma véges-végig az ókori márványból égetett mészből épült. S a muzeumokban összegyűjtött emlékek és kiásott maradványok mindezt igazolják. A keresztény Rómát a pápák tették azzá, amivé lett. Nincs még egy város a földkerekségen, hol a műkincsek olyan halmaza volna egybegyűjtve, mint Rómában. Maga a Vatikán és Laterán magában foglalja mindazt, mit emberi szellem alkotott, s mit a hatalom és erő összegyűjthetett. Tudomány, irodalom, a művészet minden ága utolérhetetlen nagyságban, el nem képzelhető tóké-

letességben és színpompában gyönyörködteti a lelket. Nem kell tehát csodálkoznia azon, hogy ottlétünk hetében egymillió idegen látogatót jegyzett be a nyilvántartó hivatal, s hogy ma is teljes egészében áll az a mondás, hogy minden út Rómába vezet. 4 napot töltve Rómában a szakszerű vezetés eredményeképpen megállapítható, hogy olyan általános képpel a lelkünkben vettünk búcsút e városok városától, minőt évekig tartó szorgalmas olvasással sem szerezhettünk volna. Hiszen jártunk a régi Rómában, felkerestük minden nevezetes helyét, jártunk a Vatikánban, annak régiségtárában, könyv- és képtárában, megnéztük a Sixtusi kápolnát, Loggiákat, Stanzákat, vettük a pápa áldását, imádkoztunk Szt. Péter sírjánál. Jártunk a város falain kívül, Szt. Pál temploma és kolostora kitérte előttünk szépségeit, a Pantheont, Borghese palotát, s a Pincio remek helyeit, valamint a Via-Appiát, a szomorú katakombákat mind felkerestük, s a Quo Vadis templomból kijövet mi is nyugodtan kérdezhettük; Hát még mit akartok?

Rómából Anconába, s innen hajóval Fiuméba mentünk. A világháború előtt a magyar szent korona országainak részét képező önálló kikötőváros, ma olasz uralom alatt áll, míg a Fiumara balpartján e terület, s 1822-től szintén hozzátartozó Susák község már Jugoszláv terület. Tipikus példája a trianoni határt megállapító bölcseségnek, s a surlódási területek megteremtésének. Nem álltunk 10 percig a susági hídfőnél, mialatt vagy 50 járókelőt, kocsit és autót motoztak meg és igazoltattak a hidat őrző katonák és vámosok. De még ennél is sokkal szebb példa a közelben álló kis kápolna, melynek a belsőjében húzták meg a trianoni határt, hogy a baloldalon szláv, a jobboldalon pedig olasz nyelven dicsérjék az Istent. Aki háború előtt járta Fiume utcáit, megállapíthatta, hogy nagyon sok volt az idegen szó; most pedig örömmel tapasztaltuk, hogy ez idegen területen nagyon sok a magyar szó. Lehet rajta gondolkodni! Megnéztük a kőolajfinomító gyárat, hol szakszerű magyarázat kísérte az egész gyártási és tisztítási folyamatot. A hajógyárban pedig egy horvát teherhajó javítását, s az olasz kormány megrendeléséből két nagy gyorsjáratú páncélos cirkáló építését szemlélhettük. Végigjártuk a műhelyeket, láttuk a kazánkészítést, az óriási gépeket, tiszta képet nyerve a modern technikai tudás eredményeiről. Fájó gondolattal szemléltük a monarchia több csatahajójának modelljét, elábrándozva azon, hogy mik voltunk és mivé lettünk? Utolsó utunk Abbáziába vezetett, melynek teljes virágpompában diszkrét kertjei és tengerre nyíló terraszain megfürösztve lelkünket visszatértünk Fiuméba, hogy másnap még a városban tett séta után otthonunkba térjünk.

Kellemes és szép volt ez az út. Utaztunk vasuton, hajón, kocsin, autón és gyalog, ahogy a szükség épen parancsolta, hogy kora reggeltől késő estig tartó gondos programunkat hűségesen keresztülviessük. A kitartás ellen senki sem vétkezett. Az eredmény pedig abban összegezhető, hogy egy ilyen utnak a célját, mely nem a részletekben való elmerülést, nem a hajszálhasogató kutatást tűzi a zászlájára, hanem általános, egyetemes benyomást keres, annyira megközelítettük, hogy azt bátran mondhatjuk egy maradék nélkül való egésznek. Látni, tapasztalni kívántunk, az elméletit a reálissal alátámasztani, az olvasásból merített tudást a valóság közvetlenségével igazolni. A szórakozást nem kerestük, bár ha önként adódott, azt is elfogadtuk, de csak mint egy jó ebéd után kijáró csemegét. Nem volna teljes a visszaemlékezés, ha e helyen ki nem térnék arra az előzékenységre, figyelemre és szeretetre, mellyel az olaszok egész utunkon elárasztottak bennünket. Egy önbizalommal eltelt nép velünk érző és minden erényünket elismerő lelkének vonzódása csendült ki szavaikból akkor is, ha a multat emlegettük, akkor is, ha a jövőről ábrándoztunk. Láttuk az előkelő hivatalos személyeket, akik fogadásunkra megjelentek a vonatknál, hogy felajánlják szolgálatukat, s beszéltünk a nép gyermekeivel, kik büszkék arra, hogy bennünket szerethetnek. Köszönet érte. Sok része van e körülménynek is abban, hogy soha el nem muló kellemes benyomások egy egész életre szóljanak.

Surányi Gyula.

XII.

A rendes tanulók és magánvizsgázók névsora.

I. évfolyam.

Sz.	N é v	Születési hely	Szüle- tési év	Vallás	Általános osztályzat
1	Berger Sándor	Nagykanizsa	1910	r. k.	javít.
2	Bőjti István	Becsehely (Zalam.)	1913	r. k.	jó
3	Büki József	Nagykanizsa	1011	r. k.	elégséges
4	Czindrich László	Nagykanizsa	1910	r. k.	jó
5	Deák Péter	Nagykanizsa	1913	r. k.	elégséges
6	Eichner László	Nagykanizsa	1912	izr.	elégséges
7	Eppinger Pál	Veszprém	1913	izr.	javít.
8	Friedrich Rezső	Bécs	1911	r. k.	jó
9	Gerő Andor	Budapest	1912	izr.	ismétel
10	Gozdán Ernő	Nagykanizsa	1913	r. k.	javít.
11	Haár Gyula	Barcs	1913	r. k.	jó
12	Havasi György	Osztopán (Somogy)	1911	izr.	kim.
13	Kaiser Simon	Potony	1911	izr.	jó
14	Kertész Ferenc	Barcs	1913	izr.	elégséges
15	Kertész István ism.	Budapest	1912	izr.	elégséges
16	Kirschner László	Nagykanizsa	1912	izr.	elégséges
17	Kolovics Géza	Barcs	1912	r. k.	ismétel
18	Kotnyek László	Somogyszentmiklós	1911	r. k.	elégséges
19	Kránitz József	Bagolasánc (Somogy)	1911	r. k.	ismétel
20	Kugler Imre ism.	Gelse	1910	r. k.	elégséges
21	Kuti Ernő	Zalavár	1912	r. k.	javít.
22	Lángi Gyula	Marcali (Somogy)	1912	r. k.	elégséges
23	Lovrek Ferenc	Murakeresztur (Zala)	1911	r. k.	kim.
24	Lovrek József	Kotor (Zala)	1911	r. k.	ismétel
25	Lutár Sándor	Somogyszob	1910	ref.	javít.
26	Medjimorecz Imre	Nagykanizsa	1913	r. k.	jó
27	Mézer Károly	Csurgó (Somogy)	1912	ref.	javít.
28	Molvarecz Zsigmond	Sziszek	1912	r. k.	javít.
29	Mihalovich Béla	Csákány (Somogy)	1912	r. k.	javít.
30	Nagy József	Nagykanizsa	1910	r. k.	elégséges
31	Németh József	Pacsa (Zala)	1912	r. k.	javít.
32	Németh István	Lengyeltóti	1910	r. k.	javít.
33	Németh László	Fonyód	1912	r. k.	elégséges
34	Osterer Károly	Muraszombat	1910	r. k.	elégséges
35	Paragi Ferenc	Nagykanizsa	1911	r. k.	elégséges
36	Pichler János	Vizvár (Somogy)	1912	izr.	elégséges
37	Pollák Zoltán	Balatonboglár	1911	izr.	elégséges

Sz.	N é v	Születési hely	Szüle- tési év	Vallás	Általános osztályzat
38	Profeld Frigyes	Murarádka (Zala)	1912	r. k.	javít.
39	Rotter Zoltán	Gelse	1912	izr.	jó
40	Sáfrán László	Nagykanizsa	1913	r. k.	jó
41	Singer Gyula	Nagykanizsa	1912	izr.	elégséges
42	Steiner János	Nagykanizsa	1913	izr.	ismétel
43	Steiner József	Nyitra	1913	izr.	jeles
44	Szávics György	Sormás (Zala)	1911	r. k.	ismétel
45	Temesvári Lajos	Murakeresztur	1912	r. k.	elégséges
46	Tóth Béla ism.	Nagykanizsa	1912	r. k.	elégséges
47	Tulezi István	Egervár (Vas)	1911	r. k.	jó
48	Ujváry Géza	Nagykanizsa	1912	r. k.	javít.
49	Wirth György	Balatonszentgyörgy	1914	izr.	elégséges
50	Wolf Ernő	Szombathely	1910	r. k.	elégséges
Magánvizsgázó :					
1	Bárdosi Pál	Poroszló (Heves-m.)	1907	ref.	elégséges

II. évfolyam.

Sz.	N é v	Születési hely	Szüle- tési év	Vallás	Altalános osztályzat
1	Adlovits Sándor	Nagykanizsa	1910	r. k.	elégséges
2	Barta Sándor	Nagykanizsa	1912	izr.	elégséges
3	Bauer László	Enying (Vas)	1909	izr.	javít
4	Baumgarten Imre	Nagykanizsa	1009	r. k.	elégséges
5	Blaskó József	Nagykanizsa	1910	r. k.	javít
6	Böhm Ignác	Nagykanizsa	1912	ág.ev.	ismétel
7	Brand Sándor	Nagykanizsa	1912	izr.	jó
8	Cotter András	Szepetnek (Zala)	1911	ág.ev.	jó
9	Gottreich Tibor	Nagykanizsa	1911	izr.	elégséges
10	Gál Tibor	Sellye	1912	izr.	kim.
11	Gráf Gyula	Nagykanizsa	1912	r. k.	jó
12	Grosz István	Balatonboglár	1912	izr.	elégséges
13	Jerzsa József	Nagykanizsa	1910	r. k.	elégséges
14	Kaszás Sándor	Tapolca	1912	izr.	javít
15	Kőszegi István	Székesfehérvár	1912	r. k.	elégséges
16	Kurucz József	Karos (Somogy)	1908	ág.ev.	ismétel
17	Lusztig István	Nagykanizsa	1012	izr.	elégséges
18	Lyubics Aladár	Nagykanizsa	1910	r. k.	ismétel
19	Nagy László	Tolcsva (Zemplén)	1909	ág.ev.	elégséges
20	Neufeld Ferenc	Galambok (Zala)	1912	izr.	elégséges
21	Perlsz Pál	Ósztatpán (Somogy)	1912	izr.	elégséges
22	Pécsek János	lháros	1910	ág.ev.	ismétel
23	Porogi János	Nagykanizsa	1911	r. k.	elégséges
24	Pöcsét Lajos	Légrád	1910	ág.ev.	elégséges
25	Prucser Ferenc	Nagykanizsa	1910	r. k.	javít
26	Rausz József	Szombathely	1911	r. k.	jó
27	Rác Károly	Nagykanizsa	1914	r. k.	javít
28	Ress Ottó ism.	Pozsony	1911	r. k.	elégséges
29	Ritser Zoltán	Csákány (Somogy)	1911	izr.	javít.
30	Schultz Károly	Nagykanizsa	1911	r. k.	elégséges
31	Siftár József	Nagykanizsa	1911	r. k.	javít
32	Sieger Ottó	Nagykanizsa	1911	r. k.	ismétel
33	Simon László	Székesfehérvár	1911	ref.	elégséges
34	Tadler József	Nagykanizsa	1911	r. k.	javít
35	Taschner Ferenc	Semjénháza (Zala)	1911	r. k.	javít
36	Tóth Pál	Balatonberény	1909	r. k.	javít
37	Varga Lajos	Nagykanizsa	1910	r. k.	elégséges
38	Vastag István	Légrád	1908	r. k.	elégséges
39	Verebélyi István	Nagykanizsa	1910	r. k.	elégséges
40	Weisz Iván	Szigetvár	1912	izr.	jó
Magánvizsgázók:					
1	Őnody József	Kocsord (Szatmár)	1890	ref.	javít
2	Pollák Mihály	Báta (Tolna)	1908	izr.	javít

III. évfolyam.

Sz.	N é v	Születési hely	Szüle- tési év	Vallás	Általános osztályzat
1	Beck László	Budapest	1911	izr.	kim.
2	Berger Andor	Nagykanizsa	1911	izr.	elégéséges
3	Berger József	Tolna	1911	izr.	elégéséges
4	Béres Gyula	Dombostelek (Bereg)	1909	r. k.	elégéséges
5	Biró György	Győr	1911	izr.	jó
6	Böjtös István	Kisbabod (Győr)	1907	r. k.	elégéséges
7	Donászy Ferenc	Budapest	1911	r. k.	elégéséges
8	Fleischner Zoltán	Balatonboglár	1911	izr.	elégéséges
9	Fliszár Ferenc	Nagykanizsa	1910	r. k.	elégéséges
10	Fülöp Lajos	Babócsa (Somogy)	1909	r. k.	javít
11	Gonda Illés	Ugar	1911	izr.	elégéséges
12	Göndör Ottó	Mike (Somogy)	1911	izr.	elégéséges
13	Halmos István	Csáktornya	1908	r. k.	javít
14	Hodics Ferenc	Nagykanizsa	1909	r. k.	javít
15	Horváth Lajos	Nagykanizsa	1910	r. k.	javít
16	Kiss István	Pacsa (Zala)	1910	r. k.	javít
17	Lehoczky Géza	Csáktornya	1909	r. k.	javít
18	Mancsek István	Nagykanizsa	1909	r. k.	jó
19	Miklós János	Kaposvár	1911	r. k.	javít
20	Nováczky Ferenc	Nagykanizsa	1909	r. k.	elégéséges
21	Oláh Lajos	Nemesrádó (Zala)	1911	r. k.	elégéséges
22	Oparnicza József	Bares	1908	r. k.	javít
23	Plander László	Nagykanizsa	1907	r. k.	jó
24	Petermann Károly	Nagykanizsa	1910	r. k.	javít
25	Politzer László	Marcali	1911	izr.	jó
26	Polczer Antal	Nagykanizsa	1910	r. k.	elégéséges
27	Ritter Ferenc	Nagykanizsa	1910	r. k.	elégéséges
28	Rupprecht Gyula	Nagykanizsa	1910	r. k.	javít
29	Skopál László	Becsehely (Zala)	1910	izr.	jeles
30	Stolzer Emil	Nagykanizsa	1911	izr.	javít
31	Szálinger Lajos	Nagykanizsa	1910	r. k.	javít
32	Szélig Lajos	Nagykanizsa	1911	r. k.	elégéséges
33	Szücs János	Székesfehérvár	1911	ref.	elégéséges
34	Szollár József	Somogyszentmiklós	1909	r. k.	elégéséges
35	Vass József	Nagykanizsa	1911	r. k.	elégéséges
36	Vukics József	Háromfa (Somogy)	1911	r. k.	elégéséges
Magánvizsgázók:					
1	Horváth Lajos	Murakeresztur	1907	r. k.	javít
2	Tabak József	Budapest	1893	r. k.	elégéséges
3	Tőke Jenő	Balatonszemes	1900	r. k.	elégéséges

IV. évfolyam.

Sz.	N é v	Születési hely	Szüle- tési év	Vallás	Általános osztályzat
1	Adlovits Ferenc	Nagykanizsa	1909	r. k.	elégséges
2	Bencze György	Nagykanizsa	1910	izr.	elégséges
3	Breiner Pál	Zákány (Somogy)	1909	izr.	elégséges
4	Dénes Imre	Marcali (Somogy)	1910	izr.	jeles
5	Fleischner István	Balatonboglár	1909	izr.	osztályozatlan
6	Gallag János	Nagykanizsa	1908	r. k.	elégséges
7	Hamburger László	Nagyatád (Somogy)	1910	izr.	jó
8	Herczfeld György	Celldömölk (Vas)	1910	izr.	elégséges
9	Király Győző	Nagykanizsa	1909	izr.	elégséges
10	Kiss Lajos	Nagykanizsa	1908	r. k.	elégséges
11	Kolin István	Siklós (Baranya)	1909	izr.	elégséges
12	Landler István	Tapsony (Somogy)	1910	izr.	elégséges
13	Lőwinger Imre	Balatonfüred	1910	izr.	elégséges
14	Mayer Frigyes	Nagykanizsa	1910	ág.ev.	elégséges
15	Nagy Sándor	Nagykanizsa	1909	r. k.	jó
16	Osvald Imre	Nagykanizsa	1909	r. k.	elégséges
17	Pauk László	Tapolca	1910	izr.	jeles
18	Paulini Béla	Gyenesdiás (Zala)	1910	ág.ev.	elégséges
19	Rőmer Andor	Ócsény (Tolna)	1908	izr.	jó
20	Rőmer Sándor	Ócsény "	1909	izr.	jó
21	Szabó István	Zalaegerszeg	1909	r. k.	elégséges
22	Székely Sándor	Nagykanizsa	1910	izr.	jó
23	Szirtes István	Marcali (Somogy)	1909	izr.	elégséges
24	Waldmann Ernő	Betlen (Szolnok-Doboka)	1910	izr.	elégséges
25	Weisz Miklós	Nagykanizsa	1910	izr.	jó
26	Wellisch László	Baja	1910	izr.	elégséges
27	Wortmann Ferenc	Nagykanizsa	1910	izr.	elégséges
Magánvizsgázó :					
1	Wrabel Győző	Szombathely	1904	r. k.	elégséges

Érettségi vizsgálatok.

A lefolyt iskolai évben két ízben tartottunk érettségi vizsgálatot, szeptemberben és júniusban. Az 1927. szeptember 22-én dr. Gáspár Elek ipariskolai igazgató elnöklete alatt megtartott vizsgálatra 5 teljes érettségiző jelentkezett. Mind az öt jelölt megfelelt.

Az 1928. június havi érettségi vizsgálatok írásbeli része május 16., 18., 21., 22 és 23-án folyt le. Az írásbeli vizsgálatra jelentkezett a IV. évfolyam 26 rendes tanulója és egy magánvizsgáló, összesen 27 jelölt. Ezek közül egyet meg nem engedett segédeszköz használata miatt a vizsgálat folytatásától eltiltottunk. A szóbeli érettségi vizsgálatot június 11-én és 12-én tartottuk meg. E vizsgálatokon dr. Klein Károly ügyvéd, takarékpénztári vezérigazgató, mint a vallás- és közoktatásügyi és a kereskedelemügyi miniszter uraktól közösen kiküldött biztos elnökölt.

Az érettségi vizsgálaton résztvett jelöltek személyi adatait, érettségi vizsgálati eredményüket és pályaválasztásukat a következő kimutatás tünteti fel:

Szám	N é v	Születési hely	Szüle- tési év	Vallás	Általános osztályzat	Pálya- választás
1	Adlovits Ferenc	Nagykanizsa	1909	rk.	elégs.	vasuti
2	Bencze György	Nagykanizsa	1910	izr.	elégs.	tisztv.
3	Breiner Pál	Zákány (Som. m.)	1009	izr.	jó	keresk.
4	Dénes Imre	Marcali (Som. m.)	1910	izr.	jeles	üggyv.
5	Gallag János	Nagykanizsa	1908	rk.	javít.	tisztv.
6	Hamburger László	Nagyatád (Som. m.)	1910	izr.	jó	fisztv.
7	Herczfeld György	Celldöm. (Vas m.)	1910	izr.	jó	keresk.
8	Király Győző	Nagykanizsa	1909	izr.	elégs.	tisztv.
9	Kiss Lajos	Nagykanizsa	1908	rk.	elégs.	vasuti
10	Kolin István	Siklós (Baranya)	1909	izr.	elégs.	keresk.
11	Landler István	Tapsony (Som. m.)	1910	izr.	elégs.	keresk.
12	Lőwinger Imre	Balatonfüred	1910	izr.	javít.	ipari
13	Nagy Sándor	Nagykanizsa	1909	rk.	jó	tanári
14	Osvald Imre	Nagykanizsa	1909	rk.	elégs.	tengerész
15	Pauk László	Tapolca	1910	izr.	jeles	tisztv.
16	Paulini Béla	Gyenesdiás (Zala.)	1910	ág. ev.	elégs.	bány.m.
17	Rőmer Andor	Öcsény (Tolna m.)	1908	izr.	jó	tisztv.
18	Rőmer Sándor	Öcsény (Tolna m.)	1909	izr.	jó	tisztv.
19	Szabó István	Zalaegerszeg	1909	rk.	elégs.	tisztv.
20	Székely Sándor	Nagykanizsa	1910	izr.	jó	ipari
21	Szirtes István	Marcali (Som. m.)	1909	izr.	elégs.	tisztv.
22	Waldmann Ernő	Betlen (Szol.-Dob.)	1910	izr.	javít.	tisztv.
23	Weisz Miklós	Nagykanizsa	1910	izr.	jó	tisztv.
24	Wellisch László	Baja	1910	izr.	elégs.	tisztv.
25	Wortmann Ferenc	Nagykanizsa	1910	izr.	elégs.	tisztv.
26	Wrabel Győző	Szombathely	1904	rk.	ismétel	tisztv.

Az érettségi írásbeli vizsgálatok tételei a következők voltak:

1. Magyar fogalmazás:

A kivitel előmozdításának eszközei.
Jeles 3, jó 10, elégséges 11, elégtelen 2.

2. Német nyelv:

Von den Steuern.
Jeles 4, jó 3, elégséges 19.

3. Német kereskedelmi levelezés

a) A Stella Kötő-Szövőgyár, Nagykanizsa 1928. április 20-án ír A. Stefanovicsnak, Varasd. Kívánsága szerint küldenek neki mintagyűjteményt gyártmányaikból. Az árúkat árát a csatolt jegyzék mutatja, az árak pengőben értendők ab Nagykanizsa és az esetleges biztosítás is a vevőt terheli. Kiegyenlítés készpénzben 5% skontóval vagy három havi elfogadvánnyal.

b) Varasd 25-én válaszol. A feltételeket elfogadja és próbakép megrendeli a mellékelt lapon felsorolt árúkat. A számla összegéért megállapodásuk szerint 3 óra intézzenek rá.

Jeles 5, jó 5, elégséges 16.

4. Francia kereskedelmi levelezés:

a) Reichenfeld Győző, Nagykanizsa 1928. január 10-én ír az Office Central de Semences Sélectionnées-nak, Lyon és kéri, hogy közöljék vele a nemesített búza és rozs vetőmagok árát.

b) Ugyanő január 20-án az árjegyzék alapján megrendel 65 q rozs nemesített vetőmagot. Egyidejűleg átutalt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank utján 46540 ft.

Jeles 4, jó 6, elégséges 15, elégtelen 1.

5. Magyar kereskedelmi levelezés:

a) 1928. június 1. Braunfeld Róbert, Nagykanizsa ajánlkozik Ziffka Ferenc, Bécs, kozmetikai cikkeinek eladására. Feltételei: ügynöki díj 3% és a költségek megtérítése.

b) 1928. június 8. Ziffka a Magyar Tudakozódó Irodánál Budapesten felvilágosítást kér Braunfeldről: vagyoni helyzetét és megbízhatóságát illetően.

c) 1928. június 12. A tudakozódó iroda kedvező felvilágosítással szolgál.

d) 1928. június 20. Ziffka Braunfeld ajánlatát elfogadja. Kiköti még, hogy Braunfeld más céget nem képviselhet, hitelbe az árút nem adhatja. Küld neki árjegyzéket és egyéb nyomtatványokat.

e) 1928. július 10. Braunfeld különféle megrendeléseket küld és kéri azoknak mielőbbi pontos lebonyolítását. Egy teljes raktár felszerelését célravezetőnek tartja.

Jeles 2, jó 8, elégséges 14, elégtelen 2.

6. Kereskedelmi számtan:

Révész és Sándor budapesti gabonabizományos Nagy Dezső helybeli gabonacéggel kölcsönös megbízásból a következő ügyleteket bonyolították le: Április 1-én R. & S. intéz N. D.-re 10.000 P lej. 3 hó azt N. B. bizományos

javára írja. 4-én N. D. felad 150 q bizományban vásárolt búzát à 32'90, költség 27'40, a fuvarlevél másolatára R. & S. terhére a Bankegyesület kifizet 4100 P-t; ugyanakkor megbízást ad, hogy saját számlájára adjon el 300 q búzát lim. 33'50. 6-án R. & S. a búzát 33'55-ért adta el, költség 1⁰/₁₀₀, Va. per IV. 13.

8-án N. D. saját számlára vásároltat 400 q tengerit lim. 27'20 és felkéri, hogy irányítsa azt Szobra.

14-én a vétel 27'20-al történt 1⁰/₁₀₀ költség, egyéb kiadás 46'40 P.

16-án N. D. küldet Wienbe 160 S kifizetést.

R. & S. átutal bizományi rozsvételre 4000' – P-t.

18-án N. B. intézetet Prágára a szállított tengeri ¹/₄ része erejéig lej. 2 hét à 185 c K per q.

20-án R. & S. a S-t à 80'45 2⁰/₁₀₀, a e K-t à 16'95-el számolja el, 2⁰/₁₀₀ költség.

25-én N. D. felad 150 q rozst à 30. – költsége 22'40 P.

28-án R. & S. prágai üzletfelének kifogásoló levelét küldi, a szállított búzátnál 100 q után à 70 fillér bonifikációval megterheli.

30-án R. & S. visszaküldi a 10.000 P-s 2 hó mulva lejáró váltót és elszámolnak. Kamatláb: R. & S. az N. D. bizományi számláján 6¹/₂-t, 8¹/₂⁰/₁₀₀-ot, az N. D. saját számlájára 11¹/₂⁰/₁₀₀, 6¹/₂⁰/₁₀₀-ot számít, az egyenleget N. D. javára befizeti a Magyar Általános Hitelbank budapesti főintézeténél. Elkészítendő az elszámolás.

Jeles 7, jó 13, elégséges 5, elégtelen 1.

7. Könyvvitel:

1928. június 1. Szigetvári és Berger, Nagykanizsa közkereseti társaságot alapítanak: Szigetvári betéte 45.000' – P készpénzben, Berger átengedi a Hitelintézet R.-T.-nál fennálló követelését 35.000' – P-t lej. május 31.

2-án. Berendezés vétele kp. 2520' – P; üzletbér fizetése 2 óra 400' – P.

8-án. Vétel fele részben készpénz ellenében, felében a Hitelintézetre szóló utalvány ellenében 400 q tengeri à 21'20 és 800 q rozst à 28'40. Költségek fizetve à 24 fillér per q.

12-én. Veszünk közös számlára Goldmann Testvérekkel, Keszthely 1000 q búzát a 33'50; erre fizetünk kp-ben 20.000' – P-t, a többről egy havi elfogadványt adunk.

14-én. Részestársunk átutal javunkra a Hitelintézethez 15.000 P-t.

18-án. Eladtunk Kelen Jánosnak, Helyben 400 q rozst à 29'20, 2 havi hitelre és 600 q búzát à 34'50, 2 havi elfogadvány ellenében.

22-én. A fennmaradó közös búzát átvesszük saját számlánkra à 34 P.

25-én. A társak mindegyike felvesz 200 P-t.

27-én. Leszámolunk részestársunkkal, lebonyolító jutalék javunkra 1¹/₄⁰/₁₀₀, költség 63'17, részestársunk követelését megbízásunkból a Hitelintézet elégíti ki.

30-án. Üzleti költség a hó folyamán 233 50 P. Lezárjuk a Hitelintézet folyószámláját, kamat 7⁰/₁₀₀, jutalék ¹/₂⁰/₁₀₀, költség 8 P.

Zárás június 30-án. Tengeri à 22'50; rozst à 28; buza à 34; az üzletbér fele átmenő; berendezés értéke 2500 P. A tiszta nyereség a tagok rendelkezésére áll.

Jeles 7, jó 4, elégséges 14, elégtelen 1.

XIV.

A rendes tanulók összefoglaló statisztikai adatai az 1827/28. iskolai évben.

Csoport	A kimutatás tárgya	1.	II.	III.	IV.	össze- sen
		é v f o l y a m				
A rendes tanulók száma:	Felvétetett	50	40	36	27	153
	Kimaradt	2	1	1	—	4
	Kizárattott	—	—	—	—	—
	Osztályozatlan maradt	—	—	—	1	1
Születési évük:	1914-ben	1	—	—	—	1
	1913-ban	11	—	—	—	11
	1912-ben	18	12	—	—	30
	1911-ben	10	10	15	—	35
	1910-ben	8	11	9	13	41
	1909-ben	—	4	7	11	22
	1908-ban	—	2	2	3	7
	1907-ben	—	—	2	—	2
	1906-ban	—	—	—	—	—
Vallásuk:	Izraelita	14	11	9	19	53
	Római katolikus	32	21	24	6	83
	Református	2	2	1	—	5
	Ágostai evangélikus	—	5	—	2	7
	Görög katolikus	—	—	1	—	1
Anyanyelvük és nyelvismerésük:	Magyar	48	39	35	27	149
	Németül beszél	3	3	1	4	11
	Horvátul beszél	2	3	1	—	6
	Tótul beszél	1	—	—	—	1
	Szerbül beszél	1	—	—	—	1
	—	—	—	—	—	—
Szüleik állandó lakása:	Nagykanizsai	30	28	24	14	96
	Más zalamegyei	6	3	5	3	17
	Somogy megyei	12	5	5	6	28
	Baranyamegyei	—	—	—	1	1
	Veszprémmegyei	—	1	—	—	1
	Vas megyei	—	—	—	1	1
	Tolnamegyei	—	1	1	2	4
	Elcsatolt terület	—	1	—	—	1
Szüleik foglalkozása:	Östermelő és östermelő alkalmazott	4	3	3	—	10
	Önálló iparos (gyáros v. ipari alk.)	19	4	9	5	37
	Önálló kereskedő v. ker. alkalmazott	15	7	5	10	37
	Köztisztviselő (nyugdíjas, áll. vasuti tiszt, tanár, tanító, katonatiszt)	4	13	8	3	28
	Egyéb közalkalmazott, postai, vasuti v. katonai altiszt	4	9	4	3	20
	Orvos, ügyvéd, v. más értelmiségű	—	—	1	1	2
	Magánzó és egyéb	2	3	5	5	15
Előmenetelük:	Jeles rendű	1	—	1	2	4
	Jó rendű	9	5	4	6	24
	Élégséges rendű	20	19	18	18	75
	Egy tárgyból elégtelen	5	2	6	—	13
	Két tárgyból elégtelen	7	8	6	—	21
	Több tárgyból elégtelen, ismétlő	6	5	—	—	11
Magaviselet:	Példás	33	32	24	21	110
	Jó	14	7	11	5	37
	Szabályszerű	1	—	—	—	1
	Kevésbé szabályszerű	—	—	—	—	—
Milyen rendkívüli tárgyat hányan tanultak:	Gépirás	—	24	—	9	33
	Szépírási	48	—	—	—	48

Kimutatás az 1927/28. iskolai év folyamán magánvizsgálati engedélyt nyert és vizsgálatot tett magánvizsgálókról.

Csoport	A kimutatás tárgya	I.	II.	III.	IV.	Össze- sen	
		évfolyam					
Magánvizsgálatot tett magánvizsgálók	Magánvizsgálati engedélyt nyertek:	Szeptember hóra	—	—	1	1	2
		December hóra	—	—	1	—	1
		Június hóra	1	2	1	1	5
	születési éve:	1890-ben	—	1	—	—	1
		1893-ban	—	—	1	—	1
		1900-ban	—	—	1	—	1
		1904-ben	—	—	—	—	1
		1807-ben	1	—	1	1	2
		1908-ban	—	1	—	—	1
	vallása:	Izraelita	—	1	—	—	1
Római katolikus		—	—	3	1	4	
Református		1	1	—	—	2	
anyanyelve:	Magyar	1	2	3	1	7	
	Német	—	—	—	—	—	
	Németül tud	—	—	—	—	—	
állandó lakása:	Nngykanizsa	1	2	3	1	7	
előmenetele:	Jeles rendű	—	—	—	—	—	
	Jó-rendű	—	—	—	—	—	
	Élgséges-rendű	1	—	2	1	4	
	Egy tárgyból elégtelen	—	2	1	—	3	
	Két tárgyból elégtelen	—	—	—	—	—	
Több tárgyból elégtelen	—	—	—	—	—		
foglalkozása:	Városi tisztviselő	—	—	1	—	1	
	Postai segédtszt	—	—	1	—	1	
	M. kir. honvéd	1	—	—	—	1	
	Pénzügyi szemlész	—	1	—	—	1	
	lnok	—	—	1	1	2	
Kereskedő segéd	—	1	—	—	1		

Összesítő statisztika a felvett rendes tanulókról és magánvizsgálati engedélyt nyert magánvizsgálókról.

	I.	II.	III.	IV.	Össze- sen
	évfolyam				
A felvett rendes tanulók és magánvizsgálati engedélyt nyert tanulók száma	51	42	39	29	161
Osztályozott rendes és magántanulók száma	49	41	38	27	155

XV.

Tudnivalók a jövő tanévre.

Az 1928/29. iskolai évre a beírásokat a kir. főigazgatóság 1680/1928. sz. engedélye alapján mind a négy évfolyamban f. évi június 29-én tartjuk meg. Szeptember 3., 4. és 5-én folytatjuk a beírásokat, ha addig a létszám be nem telik. Minden beiratkozott tanuló köteles e napokon az igazgatóságnál jelentkezni.

A felvételre minden tanulónak személyesen kell jelentkeznie, sőt az I. évfolyamban, vagy ujonann beíratkozó tanulónak szülője, vagy helyettese kíséretében.

Az I. évfolyamba való felvételhez szükséges okmányok: 1. a gimnázium-, reál-, vagy polgári iskola IV. osztályának sikerrel való elvégzését igazoló bizonyítvány, 2. születési anyakönyvi kivonat és annak, aki az 1927/28.-i tanévben nem járt nyilvános iskolába erkölcsi bizonyítvány is.

A felsőbb évfolyamba való felvételhez az előző alacsonyabb évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány szükséges.

A felvételi díj 25 P. Ebben az összegben a beírási díjon és a szokott mellékdíjakon kívül (ifjúsági könyvtár, értesítő díj, segítőegyesületi díj stb.) a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrtól előírt összes díjak (filmdíj, tanárok háza stb.) és az ellenőrző-könyvecske ára is bennfoglaltatik. A felvételi díj a beíráskor fizetendő és ennek fizetése alól senki sem menthető fel.

Az évi tandíj 176 P. Az első negyedévi tandíj a beírás alkalmával, a második december 15-ig, a harmadik március 1-ig, a negyedik pedig május 15-ig fizetendő be a hitközség pénztárába. A beírt tanuló köteles az egész évi tandíjat akkor is megfizetni, ha az év folyamán bármily okból is kimaradna az iskolából.

Tandíjmentességért augusztus 15-ig lehet a nagykanizsai izr. hitközség iskolai szakosztályához folyamodni. A kérvényhez az iskolai bizonyítvány másolatát és szegénységi, vagy vagyontalansági bizonyítványt kell mellékelni.

Vidékről vasuton való iskolába járásra az igazgató ad engedélyt. Ezt az érdekelt szülőnek a beíráskor kell kérniök. Megjegyezzük, hogy ezt az engedélyt kivételes esetekben csak jó előmenetelű tanuló kaphatja meg.

Kérjük a vidéki szülőket, hogy fiaik elhelyezésénél az igazgató és a tanári kar tanácsát kikérjék, mert a tanulók gyenge előmenetelének gyakran a meg nem felelő környezet az oka. A kosztadó helyeket az iskola állandóan ellenőrzi.

A javító- és pótvizsgálatok augusztus 31-én reggel 8 órakor kezdődnek. A javító vizsgálatra utasított tanulók iskolai bizonyítványaikat augusztus 25-ig kötelesek az igazgatósághoz beadni.

Az 1298/29. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzékét még nem közölhetjük, mert a tananyagban valószínűleg változások lesznek még és a tankönyvek változtatásának a kérdésével a tanári testület csak június 28.-i évzáró értekezletén foglalkozik. Tanulóink könyveket tehát csakis az iskolai év elején szerezzék be, amikor a teljes könyvjegyzék rendelkezésre áll majd.

Magánvizsgázók. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 12046/1928. sz. rendelete értelmében az 1928/29.-i tanévtől kezdődőleg magánvizsgálati engedélyt csak a felső ker. iskolák kir. főigazgatósága adhat. A magánvizsgálatok székhelyéül az idézett rendelet az 1928/29., és 1929/30.-i iskolai évek tartamára Budapestet, Debrecent és Győrt jelölte ki. A kir. főigazgatóságtól engedélyt nyert magánvizsgázók tehát a jövőben csak az említett helyeken működő bizottságok előtt vizsgázhatnak.

E szabály alól kivételnek azok a magántanulók, akik már e rendelet megjelenése előtt kaptak magánvizsgálati engedélyt; valamint azok a magán-

tanulók, akik már tettek felső ker. iskolában magánvizsgálatot. E tanulók abban az intézetben bocsáthatók magánvizsgálatra, ahová engedélyt nyertek, illetőleg az előző magánvizsgálatot tették.

Az ilyen tanulóknak a magánvizsgálatot az iskolai év végére továbbra is az illető iskola tanári testülete engedélyezi, ha a folyamodó a szabályszerű követelményeknek minden tekintetben megfelel.

Magánvizsgálati terminusok szeptember, december és június. A kérvényeket 5 hónappal a kért terminus előtt kell az illetékes hatóságnál benyújtani. A kérvény benyújtásával egyidejűleg a szabályszerű felvételi díj, az évi tandíj fele és a magánvizsgálati díj is befizetendő. Különben a magánvizsgálatokra vonatkozó minden kérdésben felvilágosítást az iskola igazgatósága szívesen ad.

XVI.

Jelentés a női kereskedelmi szaktanfolyamról.

A felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos, de teljesen különálló épületben elhelyezett női kereskedelmi szaktanfolyamot a nm. vallás és közoktatásügyi miniszter úrnak 42484/1927. VI. sz. engedélye alapján 1927. szeptember 15-én nyitottuk meg. Beiratkozott 32 tanuló, akik a tanfolyamot a tanév befejezéséig 1928. június 25-ig rendszeren látogatták. A beiratkozott tanulók közül 31 a polgári iskola IV. osztályának sikeres elvégzése után jelentkezett felvételre, 1 tanulót pedig felvételi vizsga alapján vettünk fel.

A női kereskedelmi szaktanfolyam célja ama kereskedelmi ismereteknek és gyakorlati ügyességeknek az elsajátítása, amelyre a nőknek az irodai életben szükségük lehet. Nagykanizsán a tanfolyam továbbnevelő intézet is, mert magasabbfokú leányiskola hiányában fontos nevelő munkát is végez. A tanfolyam feladatának megfelelően a következő tárgyakat tanítottuk: magyar nyelv és helyesírás, kereskedelmi számtan, könyvvitel, gyorsírás, szépírás és gépírás. Figyelembe véve a rendelkezésünkre álló rövid tanulmányi időt, az eredmény megfelelő volt, mert a tanfolyam jelzett célját megközelítette. A fegyelmi állapot kifogástalan volt, apróbb fegyelmi vétségek is nagyon ritkán fordultak elő.

A szaktanfolyam befejezése előtt a tanulók összefoglaló írásbeli dolgozatokat készítettek. A szóbeli vizsgálatot a tanulmányi tanács elnökének, Ötvös Emil ny. állampénztári főigazgatónak elnöklete alatt június 25-én tartottuk meg. A 31 vizsgázott tanuló közül megfelelt 28, 1–2 tárgyból javítóvizsgálatra utasítottunk 3 tanulót.

A női kereskedelmi szaktanfolyam tanulói az 1927/28. iskolai évben.

Tanfolyamfőnök: Surányi Gyula.

Balog Berta	Nagykanizsa	Pálovics Margit	Nagykanizsa
Bogdán Gizella	„	Perlsz Mária	„
Döme Anna	„	Pozsgai Ilona	„
Erős Mária	„	20 Radies Ilona	„
5 Garzó Klotild	„	Sattler Irma	„
Gerencsér Ilona	„	Schiller Katalin	„
Havas Boriska	„	Skerlák Erzsébet	„
Heffer Margit	„	Steiner Zsuzsánna	„
Hiedl Anna	„	25 Stern Rózsa	„
10 Iváncsics Mária	„	Szakácsics Margit	„
Katona Éva	Balatonboglár	Szücs Klára	Tapolca
Kisfaludi Stefánia	Nagykanizsa	Tancsics Magdolna	Nagykanizsa
Kompetár Mária	„	Taschner Ida	„
Leitner Rózsi	„	30 Tóth Mária	Babócsa
15 Márffy Anna	„	Vadász Judit	Nagykanizsa
Oszterer Erzsébet	„	Weisz Jolán	„

A tantárgyak felosztása a női kereskedelmi szaktanfolyamban az 1927/28. iskolai évben.

Tantárgy	Heti órák	Tanár neve
Magyar nyelv	2	Domány Ármin, felső ker. isk. tanár
Német nyelv és levelezés	2	Neufeld Simon, felső ker. isk. tanár Domány Ármin, felső ker. isk. tanár
Kereskedelmi levelezés és a kereskedelem alapismeretei	2	Balog Dávid, igazgató
Könyvviteltan	3	Abádi Imre, felső ker. isk. tanár
Számtan	3	Marosi Géza, felső ker. isk. tanár
Gépírás	5	Csonták Erzsébet, megbiz. tanítónő
Gyorsírás	5	Surányi Gyula, felső ker. isk. tanár
Szépírás	1	Abádi Imre, felső ker. isk. tanár
Hittan	1	Mátés Hilár és dr. Winkler Ernő hitoktatók
	24	

1927/28. iskolai év.
A női kereskedelmi szaktanfolyam statisztikai kimutatása.

Csoport	A kimutatás tárgya	Szám
Iskola látogatás	Beiratkozott összesen	32
	Kimaradt	---
	Záróvizsgálatot tett	31
A felvett tanulók vallása	Római katolikus	20
	Izraelita	12
	Ágostai evangélikus	---
Anyanyelve	Magyar	32
	Német... ..	---
A felvétel alapja :	A polgári iskola IV. osztályú bizonyítvány ...	30
	A leánygimnázium IV. " " ...	2
A szülő vagy gyám lakhelye	Nagykanizsai	29
	Vidéki	3
A szülő vagy gyám polgári állása	Önálló kereskedő	7
	Kereskedelmi alkalmazott	1
	Önálló iparos... ..	5
	Vasuti alkalmazott	4
	Ipari alkalmazott	4
	Köztisztviselő	6
	Tanár, tanító	1
	Magánzó	4
Életkor :	14 éves	3
	15 "	16
	16 "	11
	17 "	1
	18 "	1

A nagykanizsai női kereskedelmi szaktanfolyamban használandó tankönyvek jegyzéke az 1928/29. iskolai évben.

1. Koltai-Zilahi: Írásművek elmélete I. rész. 2. Timár Dezső: Könyvviteli példatár. 3. Schack-Wirker: Magyar kereskedelmi levelezés. 4. Dr. Radnai Béla: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve. 5. Vajda: Szépirási minták. 6. Schack-Vince: Német olvasókönyv és nyelgyakorló. 7. Görög Emil: Német ker. levelezés.

Tudnivalók az 1928/29. iskolai évre.

A női kereskedelmi szaktanfolyam az 1928/29. iskolai évben is megnyílik. A beírásokat f. évi június hó 29-én és szeptember 3., 4. és 5-én tartjuk meg. A felvételnél igazolni kell, hogy a jelentkező a polgári vagy a középiskola IV. osztályát sikeresen elvégezte. 15 évnél idősebb tanuló felvételi vizsga alapján is felvehető. A beiratáskor 2'- pengő értesítő díj és a 144'- pengő évi tandíjnak a negyedrésze, azaz 36'- pengő, **összesen 38'- pengő** fizetendő. A beírt tanuló köteles az egész évi tandíjat akkor is megfizetni, ha az év folyamán bármily okból is kimaradna az iskolából. Tandíjmentességért a tanári testülethez lehet folyamodni. A kérvényhez az iskolai bizonyítvány másolatát és szegénységi bizonyítványt kell mellékelni. Az évvégi vizsgadíj 50'- pengő, amely havi részletekben is fizethető. A vizsgadíj fizetése alól felmentésnek helye nincs.

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal.
I. Dr. Villányi Henrik	3
II. Székfoglaló	5
III. Igazgatói jelentés az 1927/28.-i iskolai tanévről	7
IV. Felettes hatóságok	14
V. A tantestület társadalmi és irodalmi munkássága	16
VI. A végzett tanítási anyag rövid áttekintése	16
VII. Az 1927/28.-i tanévben használt tankönyvek jegyzéke	20
VIII. Könyv- és szertárak gyarapodása és jelen állapota	22
IX. Az ifjúsági egyesületek működése	24
X. Adományozók	28
XI. Húsvéti tanulmányutunk	29
XII. A rendes tanulók és magánvizsgázók névsora	33
XIII. Érettségi vizsgálatok	38
XIV. A rendes tanulók összefoglaló statisztikai adatai az 1927/28. iskolai évben.	41
XV. Tudnivalók a jövő tanévre	43
XVI. Jelentés a női kereskedelmi szaktanfolyamról	45

---

17 B
100